

LEVELESENI

Yoni'a Goti ge'amo aeno hakalo huno hapa pai'niya'mofe'mo Patamosi ani ago'nanenafi'mo kalavusi hu'a ate'nae. Ani afina'mo Goti vaya'amo asole vaya'mogimo kanamo ali'nae. Yoni'a Patamosi kotegamo mai'nen'ae'mo mago alagamuna agegekana huno age'niye. Goti'a Yoni'mo Kalisitini vaya'mo alino lokiya vaino apatesiyafe'mo afole aisiya kavafe'mo alino ave li'niye. Ani gemo'a huno'ae'mo, Yesu Kalaisi'a uno muki kame vaya'a'e'mo kame huno aeno apakasegaiye. Agaemo Satani'agi muki Satani vayanagi ala apaki vayanagi kumai kava'mo hu'niya anagi alope afela afugi huno aeno apakaseteno ge'amo akame hu'naya vaya'mo hetama'apimo alino apamigiye. Agaemo kame vaya'amo alino ata kopi'mo yaga auno apatalesige'a lami'a apakafu kisige'a maige maige hu'a maisage'apae'mo Kalaisi vaya'amogimo saufa Yulusalemu taonifi'mo hai'a maige maige hu'a maigae, huno mani avo'mo kae male'niye.

¹ Goti'a alino fala ki male'niya gemo Goti ali'ya'amo ne'aliya vaya'mo malage huno afole aisiya kava'mo alino apave lisiyafe'mo Yesu Kalaisi'mo alino ami'niye. Kalaisi'a agai'a enisole vekamo alino ate'nigeno ali'ya'amo ne'aliya vekamo Yonitegamo emine'niye.

² Yoni'a muki age'niya kavafe'mo avo'mo kae male'niye. Mani gemo Yesu Kalaisi'a Gotite-

gati alagi lama ge'amo alino ave li'niya gemo hane'niye.

³ Mani aune gemo lekana paite'a siosi vaya'aife'mo ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'e afite'a akame nehaya vaya'e'mo Goti aulagale'mo alagepa hu'a mai'nayanage'a afa'a apamogaga aigae. Afole aisiya afina'mo ago hogo nehia'mofe'mae.

Yoni'mo seveni'a siosifi'mo mai'naya vaya'aife'mo avo'mo kae male'niya gemae

⁴ Nagaemo Yoni'namo Esiya kotega hane'niya seveni'a siosifi'mo mai'naya vaya'mogitapae'mo mani avo'mo kae'nove.

Goti'a hogoteno mai'niyanageno hemeni'e'mo ne'maiyanageno henaga'amo maisiya vekamo'a fiku lapa maeno lapaminageno lapaipamo'mo falu hino. Goti Auneme'amo'mo muki lokiya himamu'amo seveni'a himamu'amo ali'niya vekamo Goti'a yagaino ne'apateya sia aulagale'mo mai'niya vekamo'a fiku lapa maeno lapaminageno lapaipamo'mo falu hino.

⁵ Yesu Kalaisi'a Gotife'mo lama ge ava gemo nehia vekamo'a fali'naya vayapati'mo hogoteno alino he tino ate'niya yege mafa'ne'amo mai'niye. Agaemo ma mopafi ala kini vaya'aite'mo yagaino ne'apateya ne'apimo'a fiku lapa maeno lapaminageno lapaipamo'mo falu hino.

Agaemo lagaefe'mo hau ayamopafi'mo hau'nigeno'ae'mo hosu kavatimo kola'aleti'mo aeno kalo paeno atale'niye.

⁶ Agaemo afo'amo Goti ali'ya'amo alisunafe'mo yagaita apatesuna ala kini vaya'e mono huta ne'apatona vaya'e'mo alino hamaleno late'niye. Yesu Kalaisi'a ha le konali ya'a'e himamu'a'e'mo aliteno muki afina'mo maige maige huno maino. He, lama ge.

⁷ Afiyo, Hiyapi'mo eminesige'a muki vaya'amogimo ne'agesage'apae'mo agufafi'mo nili aige faite'a atege hu'naya vaya'mogi'e'mo agegae. Muki ma mopafi nofi vaya'mogimo ne'age'apae'mo yulagefa aigae. He, alagi lama ge, huno ani kava'mo afole aigiye.

⁸ Ala kava ne'mo'a, Nagaemo ali'na aepa fai male'novanage'na ali'na hano hu'na atesuva vekamo mai'nove. Hogote'na mai'ne'na hemeni'e'mo mai'novanage'na henaga'a'e'mo maiguve. Muki lokiya'age vekamo nagaemo mai'nove, huno hu'niye.

Yoni'a Kalaisi'mo age'niya gemae

⁹ Nagaemo Yoni'namo konagatapimo'namo mai'nove. Yesupi'mo mai'netae'mo magokepi lagafu kige Yesu'a yagaino nelateyategamo maige o'ataleta atafauta alagi huta maige huta ne'maune. Nagaemo Goti alagi lama ge'a'e Yesufe'mo ava ge'e'mo ae'na hakalo hu'na hapa pai'nova'mofe'mo ali'a nahafaitalage'na e'na Patamosi ani ago'nanenafi'mo mai'nove.

¹⁰ Ala kava ne'mo afina'mo afole ai'nige'na Goti Auneme'afi'mo mai'ne'nae'mo naune kava'mo hu'na mai'nogeno'ae'mo nakamelegati'mo alopa gefati'mo pikuli hugekana huno hu'nige'na afi'nove.

11 Ani gemo'mo, Nagaemo ali'na aepa fai'na ate'novanage'na ali'na hano hu'na atesuva vekamo mai'nove. Agesana kavafe'mo avo'mo kaetekae'mo seveni'a siosimo Efasasi siosifinagi Simena siosifinagi Pegamamu siosifinagi Taiyataila siosifinagi Satisi siosifinagi Filatefiya siosifinagi Leyotisiya siosifi'mogi hu'a mai'naya vaya'aitegamo ani avo'mo atalegeno vino, huno naha pai'niye.

12 Naha pai'nige'na nakamelegamo agesuvafe'mo ai'na afe le'na agovana seveni'a aise hi'yalamute'mo magoke magoke lamumo male'naya hi'yalamu'mo goli yafateti'mo alo hu male'naya hi'yalamu'mo hane'nige'na age'nove.

13 Mago vekamo vemo mafa'negana vekamo hi'yalamu'mo folagapi'mo mai'neni yatala kukenamo vaitalegeno aiyalega lami'nigeno goli yafateti'mo alo hu male'naya lavolavomo haifi'yale'mo vaino aliteno mai'niye.

14 Agenopamo'e ayoka'mo'e'mo yaveyave sipisipi ayokakana huno yaveyave'age hu'niye. Aulagala'mo'a ata vaikana huno le'niye.

15 Aiyala'mo'a haesa yafa'mo sitopufi kae'nageno aeno ha neleya kava huno aeno ha le'niye. Nagaemo age'amo afuvana alopa ani ha'yamo'mo age aigekana huno age ai'niye.

16 Agaemo lamaga ayapi'mo seveni'a kanefi'mo ali'nigeno avayafati'mo aluga aluga'amo ave ne'neya naipemo emine'niye. Augosafati'mo yegemo'mo haineno lamotule'mo ae'niya afina'mo neleya kava huno le'nige'na age'nove.

17 Agete'nae'mo fali'nova vekagana

hu'na aiyafi'mo nago'ya fai'na asagau'na ai'na mai'nogeno'ae'mo lamaga ayateti'mo nagufale'mo male'nen'ae'mo, Koli osuvo. Hogote vekamo mai'ne'nae'mo henaga vekamo mai'nove.

¹⁸ Afa'a ne'mauva vekamo mai'nove. Afiyo, huno, fali'novanage'na maige maige hu'na mai'na hano osu'na afa'a maiguve. He, lama ge. Nagaemo kitamo yaki'na apatesuva ki'mo ali'nova'mofe'mo falisayafe'mofi afa'a maisayafe'mofi hu'na muki vaya'aite'mo yagai'na ne'apatove.

¹⁹ Kagaemo age'nana kavafenagi hemenimo hane'niya kavafenagi henaga'amo afole aisiya kavafe'mogi huka avo'mo kao.

²⁰ Seveni'a kanefi'mo lamaga nayapi'mo hane'nigeka age'nana kanefi'e seveni'a goli yafateti'mo alo hu'naya hi'yalamu'efe'mo aepa'amo hane'niyana alino fala ki male'niya kavafe'mo aepa'amo kaha paiguve. Seveni'a kanefi'mo hane'niya kava hu'a seveni'a siosifi'mo apa vaya'amo mai'nae. Seveni'a aise hi'yalamute'mo magoke magoke lamumo male'naya hi'yalamu'mo hane'niya kava huno seveni'a siosi'amo hane'niye.

2

Efasasi taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aife'mo hapa pai'niya gemae

¹ Kagaemo Efasasi taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya apa vekaleg-amo mani kaha nepauva gemo avo'mo kaeka

atalegeno vino. Nagaemo seveni'a kanefi'mo lamaga nayapi'mo atafau'na ali'ne'na seveni'a goli yafateti'mo alo hu'naya hi'yalamute'mo lamumo male'naya hi'yalamu'mo folagapi'mo umenitata nehuva vekamo'namo lapa nepauve.

² Nehaya kavatapimo ago lapake'nove. Lapakaemo lokiya ali'ya'mo ne'alitapae'mo o'ataletapa atafauta alagi huta ne'maige'na lapake'nove. Lapakovana hosu vaya'aife'mo olapau'nigetapae'mo apa vaya'mo mai'none, hu'a hu'naya vaya'mo alita fako hutapa apatetetapae'mo aigofe gemo nehae, hutapa hu'nae.

³ Nagi'nilefe'mo hanageke ya'mo ali'netapae'mo alaga olapae'nigetapa o'ataleta atafautapa alagi hutapa mai'naya'monanafa

⁴ mago geleti'mo ali'na api ai'na lapatesuva gemo hane'niye. Hogotetapa nagaefe'mo lapau lapayamopafi'mo lapau'niya kava'mo ago ataletapa olapau'nigetapa lapayalo falo hutapa mai'nae.

⁵ Lapakaemo muga anaga alagepa kavategati'mo ataleta asagautapa ai'nayanagi hogotetapa hu'naya kavafe'mo halate lapakesamo afita ho hiyo. Lapaipamo alita afe letetapae'mo hogotetapa hu'naya agufa kava'mo hiyo. Lapaipamo alita afe olesayana emi'ne'nae'mo aise hi'yalamutapile'mo lamumo ne'malaya hi'yalamutapimo alini'na uguve.

⁶ Ani hosu kava'mo nehaya'monanafa mago alagepa kava'mo nehae. Nikolasi mono vaya'mogi nehaya kavafe'mo o'nahau'niya kava huno nolapaiye.

7 Apakesamo hane'nisiya vaya'mogi Goti Auneme'amo'mo siosi'afi siosi'afi'mo mai'naya vaya'aife'mo hapa nepaiya gemo afiyo. Nagaemo kame hu'a ae'a ne'apakasaya vaya'aife'mo, Afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya yosa alagamo Goti hoyamo agi'amo Palanaisi hoya folagapi'mo hane'niya yosa alagamo etapa afa'a lagita neyo, hu'na hapa paiguve, huno naha pai'niye.

Simena taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aife'mo hapa pai'niya gemae

8 Kagaemo Simena taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya apa vekalegamo mani kaha nepauva gemo avo'mo kaeka atalegeno vino. Nagaemo hogote vekamo mai'ne'na henaga vekamo mai'nove. Falite'na halate he ti'nova vekamo'na mani gemo lapa nepauve.

9 Lapake'novana ali'yatapimogi kanamo ne'aliya kavatapigi kafu nehaya kavatapimogi hu'na ago lapake'nove. Kafu hu'naya'monanafa kagemi yatapimo hane'niya vaya'mo mai'nae. Hu'a faipa hu'a nelapataya vaya'mogimo, Yu vaya'mo mai'none, hu'a nehaya'monanafa Yu vaya'mo o'mai'nae. Yu mono kava'mo osu'a Satani mono kavake'mo nehage'na apake'nove.

10 Aise afina'mo utesigetapa kana ya'mo ali-gaya'mofe'mo koli osiyo. Afiyo, Satani'a lapamalageka huteno kalavusi huno lapatesigetapa naya lole'a afina'mo hanageke ya'mo ali-gae. Lapakesa afita fatago hu'naya kavatapile'mo atafauta alagi huta maime maime ne'utapa faliyo. Nehisage'nae'mo ae'a ne'apakasaya

vaya'mogi ne'aliya agufa kakolitagana ya'mo maige maige hutapa maisaya ya'mo ali'na lapamiguve.

¹¹ Agesamo hane'nisiya vekamo'mo Goti Auneme'amo'mo siosi'afi siosi'afi'mo mai'naya vaya'aife'mo hapa nepaiya gemo afino. Napa tu afina'mo nefaliya kava'mo'a kame hu'a ae'a ne'apakasaya vaya'mo afa'a ohapaegaiye.

*Pegamamu taonifi'mo mai'naya siosi
vaya'aife'mo hapa pai'niya gemae*

¹² Kagaemo Pegamamu taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya apa vekalegamo mani kaha nepauva gemo avo'mo kaeka atalegeno vino. Nagaemo aluga aluga'ati'mo ave ne'neya naipemo ali'nova vekamo'namo mani gemo lapa nepauve.

¹³ Lapake'novana Satani'a yagaino ne'apateya kote'mo mai'nage'na lapake'nove. Nagi'nimo o'ataletapa atafauta alagi hutapa mai'nae. Mago vaya'mogimo lama ge nava gemo hu'niya vekamo agi'amo Anitipasi'a Satani'mo ne'maiya kotegamo lapakae folagapi'mo kamiti amagi'naya'monanafa lapakaemo o'nataletapa nagaefe'mo mago'e hutapa lapakesa afita fatago nehae

¹⁴ Nehaya'monanafa mago gemo ali'na api ai'na lapatesuva gemo hane'niye. Akeya'vilaga Melami'a Meleki'mo alino aya male'nigeno Isaleli vaya'mogi hosu kava'mo hisayafe'mo Meleki'a apayate'mo ali'nige'apae'mo aigofe goti'apimogimo apami'naya ofalini afumo ame'amo ali'a nete'a kumai kava'mo hu'nae.

Mago lapakaepati vaya'mogimo Melami'a alino aya male'niya agufa gemo akame nehae.

¹⁵ Lapakaepati'mo mago vaya'mogimo Nikolasi mono vaya'mogi ali'a apaya ne'malaya agufa gemo akame nehaya'mofe'mo

¹⁶ lapaipamo alita afe leyo. Lapaipamo alita afe olesaya'mo'mo malage hu'na lapakaetegamo emine'na navayafi'mo hane'niya naipe'nileti'mo lapakaefe'mo kame huguve.

¹⁷ Agesamo hane'nisiya vekamo'a Auneme'amo'mo siosi'afi siosi'afi'mo ne'maiya vaya'aife'mo hapa nepaiya gemo afino. Nagaemo kame hu'a ae'a ne'apakasaya vaya'mo koku'napi fala kino hane'niya ne'ya'mo agi'amo mana ne'ya'mo ali'na apamiguve. Apamite'na yaveyave yafate'mo saufa agi'amo avo'mo kae'na apamiguve. Ani saufa agi'amo muki vaya'mogimo o'afisage'a ani yafa'mo ali'nisaya vaya'amogige'mo afigae.

Taiyataila taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aife'mo hapa pai'niya gema

¹⁸ Kagaemo Taiyataila taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya apa vekalegamo mani kaha nepauva gemo avo'mo kaeka atalegeno vino. Nagaemo Goti mafa'ne'amo'na naulagala'mo ata vaikana huno nelegeno naiyala'mo haesa yafa'mo o'ani'ya'mo ae'a kalo pae'naya yafakana huno hane'nige'na mai'nova vekamo'na mani gemo lapa nepauve.

¹⁹ Lapake'novana nehaya kavatapimogi lapau lapayamopafi'mo nelapaiya kavatapimogi lapakesa afita fatago nehaya kavatapigi

ali'ya'mo ne'aliya kavatapigi o'ataletapa atafauta alagi hutapa ne'maiya kavatapigi hu'na ago lapake'nove. Hogotetapa hu'naya kava'mo aeta agasetapa mago'e alagepa kava'mo hutapa ne'maiye.

²⁰ Nehaya'monanafa mago gemo ali'na api ai'na lapatesuva gemo hane'niye. Lapakaefe'mo mago a kanomo Yesemeli'a, Gotitegati gemo alini'ne'na ae'na hakalo hu'na hapa nepauva a kanomo mai'nove, huno nehia a kanomo alitapa ha faita o'ataletapa afa'a ate'nae. Agaemo alino apaya maleteno apayate ali'nige'apae'mo ali'ya'nimo ne'aliya vaya'mogimo kumai kava'mo hute'apae'mo aigofe goti'apimogi ne'apamiya ofalini ne'ya'mo ali'a ne'nae.

²¹ Hosu kava'mo nehana kavakamo atalo, hu'na hute'na aipamo alino afe lesiya afina'mo ami'nova'monanafa aipamo alino afe lesiyafe'mo ohau'nigeno kumai kavake'mo nehie.

²² Nehiya'mofe'mo ageyo, ali'na hipa'ale'mo yaga au'na atesugeno lusi kana ya'mo aligiye. Agae'e'mo kumai kava'mo hu'naya vaya'mogimo agae'e'mo hosu kava'mo hu'naya kava'apie'mo apaipamo ali'a afe olesage'nae'mo hosu ya'mo ali'na apamisuge'a lusi kava hu'a kana ya'mo aligae.

²³ Ani kava'mo hute'na mafa'ne anaga'amo apamagisuge'a faligae. Inagi siosi'afi siosi'afi'mo mai'naya vaya'mogimo nagaemo hisuva kava'mo agete'apae'mo, agaemo vaya'ai apaipa apakesafi'mo ne'ageya vekamo mai'niye, hu'a nagegae. Na kava hu'nisafi anonatapilefe'mo

lapamete lapamete hu'na lapamiguve.

²⁴ Lapamiguva'monanafa mago Taiyataila taonifi'mo mai'naya siosi vaya'mogitapamo ani agufa hosu gemo afitetapa akame nosae. Mago vaya'mogi mani gee'mo, Satani'a alino fala ki male'niya gemo hane'niye, hu'a hu'naya gemo lapakaemo o'afi'nae. Nagaemo hu'nae'mo, mago'e hu'na kana ya'mo ali'na olapamiguva'monanafa

²⁵ afi'naya geleke'mo atafauta alagi huta maim maim ne'vige'nao emi'nenno.

²⁶ Nagaemo kame hu'a ae'a apakasete'a afi'naya gele'mo o'atale'a atafau'a alagi hume hume ne'visageno'ae'mo hano hisiya afina'mo afole aisige'nae'mo muki alu nofi alu nofi vaya'aite'mo yagai'a apatesaya himamu'nimo ali'na apamiguve.

²⁷ Afo'nimo'mo yagai'na apatesuva himamu'amo alino nami'niya kava hu'na himamu'nimo ali'na apamisuge'a Aeni kayoteti'mo yagai'a apategae. Vaya'mogimo mopa samole'mo kayoteti'mo amaginageno aino akaya heno aise aise nehiya kava hu'a yagai'a apategae.

²⁸ Himamu'nimo ali'na apamite'na netepi'mo magoke'age'mo hane'nenno aeno ha neleya kanefi'mo ali'na apamiguve.

²⁹ Agesamo hane'nisiya vekamo'mo Goti Auneme'amo'mo siosi'afi siosi'afi'mo mai'naya vaya'aife'mo hapa nepaiya gemo afino.

Satisi taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aife'mo hapa pai'niya gemae

¹ Kagaemo Satisi taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya apa vekalegamo mani kaha nepauva gemo avo'mo kaeka atalegeno vino. Nagaemo Goti Auneme'amo'mo seveni'a himamu'amo alite'na seveni'a kanefite'mo atafau'na mai'nova vekamo'na mani gemo lapa nepauve. Nehaya kavatapimo ago lapake'nove. Vaya'mogimo lapakitapimo lapami'apae'mo, Afa'a ne'maiyategamo ne'maiya vayane, hu'a nehaya'monanafa o'alitapa nefaliya kavategamo ne'maiya vaya'mo mai'nae.

² Lapaupati'mo he titapa maiyo. Mago alagepa kavatapimo ago hano hugefe nehianagi alita lokiya vaitapa ateyo. Kavatapimo'mo Goti'nimo aulagale'mo haino metale'nige'na age'nove.

³ Haino metale'niya'mofe'mo afitetapa ali'naya gee'mo lapake okanitapa kanale huta akame nehutapa lapaipamo alitapa afe leyo. Lapaupati'mo he oti'nisage'nae'mo kumaya'mo ne'aliya vekamo ne'eya kava hu'na fiku kesi kateti'mo esugetapae'mo hainu afina'mo esufigetapa o'nagegae.

⁴ Mago Satisi taonifi'mo mai'naya siosi vaya'amogitapamo kukenatapile'mo o'ani'yamo ofai'niye. Lapakaemo yaveyave kukenamo alita vaitetapa nagae'e'mo umenitata hisaya vaya'mo mai'nae.

⁵ Kame hu'a ae'a ne'apakasaya vaya'mogi yaveyave kukenamo ali'a vaisage'na afa'a maisaya ya'mo ali'nisaya vaya'ai apaki'apimo Goti mukufi'mo avo'mo kae male'niyanage'na

ae'na kalo pae'na o'atalegauve. Nagaemo afo'nimo aulagale'e enisole vaya'ai apaulagale'e'mo apaki'apimo aegauve.

⁶ Agesamo hane'nisiya vekamo'mo Goti Auneme'amo'mo siosi'afi siosi'afi'mo mai'naya vaya'aife'mo hapa nepaiya gemo afino.

Filatefiya taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aife'mo hapa pai'niya gema

⁷ Kagaemo Filatefiya taonifi'mo mai'naya siosi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya apa vekalegamo mani kaha nepauva gemo avo'mo kaeka atalegeno vino. Nagaemo naote vekamo lama ge'age'mo nehuva vekamo'na *Nevini'a yagaino ne'apateya kava hu'na yagai'na apatesuva ki'mo ali'nova vekamo'na mani gemo lapa nepauve. Kitamo yaki'na apate'nisuge'apae'mo mago vaya'mogi e'a kitamo ki'a o'apategae. Kitamo ki male'nisuge'apae'mo mago vaya'mogi e'a kitamo yaki'a o'apategae.*

⁸ Nehaya kavatapimo ago lapake'nove. Ageyo, hu'na, Lapaulagale'mo ago kitamo yaki'na lapate'novanage'a mago vaya'mogi e'a kitamo ki'a olapategae. Lapake'novana lokiyatapimo aise'amo hane'niya'monanafa ge'nimo akame nehutapae'mo nagi'nilefe'mo o'ali'none, hutapa hega o'ae'nage'na lapake'nove.

⁹ Mago vaya'mogimo Satani'e'mo ali'a anupa hu'a mai'ne'apae'mo, Yu vaya'mo mai'none, hu'a nehaya'monanafa aigofe'mo nehae. Lama gemo lapa nepauve, nagaemo apavaleli'ne'na lapaiyafi'mo apatesuge'apae'mo Kalaisi'a

lapakaefe'mo hau ayamopafi'mo hau'niya
vaya'mo mai'nae, hu'a hugae.

¹⁰ Nagaemo, o'ataletapa atafauta alagi hutapa
maime maime viyo, hu'na lapa pai'nova
gele'mo yagaitapa ate'naya'mofe'mo yagai'na
lapatesugetapa muki ma mopafi vaya'mogimo
lapamalageka hisaya afina'mo faita kasalo
paetapa afa'a maigae.

¹¹ Aise afina'mo utesige'na emi'negauve. Ae'a
ne'apakasaya vaya'mogi ne'aliya agufa kakolitat-
apimo aligae. Fiku yanage'a mago vaya'mogimo
lapakaemo alisaya kakolitatapimo anonale ali-
gayanagi ali'naya yate'mo atafauta alagi hutapa
maiyo.

¹² Nagaemo kame hu'a ae'a ne'apakasaya
vaya'mo apavale'na Goti'nimo aote mono
no'afi'mo posi yosagana hu'na apategauve.
Nopi'mo mai'ne'apae'mo halate kumatagamo
u'a olamigae. Nagaemo apakaete'mo Goti'nimo
agi'amo avo'mo kae malete'na Goti'nimo saufa
Yulusalemu taonimo agi'amo avo'mo kaete'na
saufa nagi'nimo avo'mo kae malegauve.

¹³ Agesamo hane'nisiya vekamo'mo Goti
Auneme'amo'mo siosi'afi siosi'afi'mo mai'naya
vaya'aife'mo hapa nepaiya gemo afino.

*Leyotisiya taonifi'mo mai'naya siosi
vaya'aife'mo hapa pai'niya gemae*

¹⁴ Kagaemo Leyotisiya taonifi'mo mai'naya
siosi vaya'aite'mo yagaino ne'apateya apa
vekalegamo mani kaha nepauva gemo avo'mo
kaeka atalegeno vino. Goti'a ge'amo naha
pai'nige'na he lama gemo nehuva vekamo

mai'nove. Gotife'mo fatago gemo alagi lama ge'amo ae'na hakalo hu'na hapa nepauva vekamo mai'nove. Muki ya'amo Goti'a alo hu'niya ya'mo aepa fai'nova vekamo mai'ne'nae'mo mani gemo lapa nepauve.

¹⁵ Nehaya kavatapimo ago lapake'nove. Lapake'novana yasi anikana hutapa o'maige amuko anikana hutapa o'maige hu'nage'na lapake'nove. Yasi anikana hutapa mai'nafi amuko anikana hutapa mai'nafi huno afa'a nahau'niye.

¹⁶ Nahau'niyesina'monanafa yasi anikana hutapa o'maige amuko anikana hutapa o'maige hu'netapa aise'amo amuko hu'niya anikana hutapa ne'maiya'mofe'mo navayafati'mo mu vali'na lapatalegauve.

¹⁷ Lapakaemo, Kagemi yatimo hane'niya vaya'mo mai'neta muki yatimo ali'none. Mago yafe'mo kafu osu'nona vaya'mo mai'none, hutapa nehaya'monanafa lapakaemo, lagaemo hosu kavapi'mo maige hapau hu'a latesaya kopi'mo maige kagemi ya o'ali'nona vaya'mo maige laulagamo ali hu'niya vaya'mo maige lagufa'alaga'age'mo maige huta mai'none, hutapa no'agae.

¹⁸ Ani kava'mo hutapa mai'naya'mofe'mo kagemi yatapimo hanesiya vaya'mo maisayafe'mo goli yafa'mo atafi'mo kae'na ali'na alagepa hu'na ate'nova goli yafa'mo nagaeteti'mo miya faiyo. Lapakufa'alaga'age'mo mai'nayanageno lapavagage osisiyafe'mo nagaeteti'mo yaveyave kukenamo miya faita vaiyo. Lapaulagaleti'mo alagepa

hutapa agesayafe'mo lapaulagale'mo falesaya malasinimo nagaeteti'mo miya faiyo.

¹⁹ Muki nahau nayamopafi'mo nahau'niya vaya'aife'mo, hosu kava'mo nehæ, hu'na hute'na ali'na api ai'na ne'apatova'mofe'mo lapayamukiki hutapa lapaipamo alitapa afe leyo.

²⁰ Nageyo, kipate'mo he ti'na mai'ne'na hakalu hakalu huge huge hu'na ne'mauve. Mago vekamo'mo ge'nimo afiteno kitamo yakino natesige'nae'mo hai'na agae'e'mo ne'ya'mo nesugeno nage'e'mo ne'ya'mo negaiye.

²¹ Nagaemo kame hu'a ae'a ne'apakasaya vaya'mo ali'na apamisuge'a fai mai'ne'na yagai'na ne'apatova siate'mo nage'e'mo fai maigae. Nagaemo ago kame hu'na ae'na apakase'nogeno afo'nimo'mo fai mai'nenõ yagaino ne'apateya sia'amo nami'nige'na fai mai'nova kava hu'a nage'e'mo fai maigae.

²² Agesamo hane'nisiya vekamo'mo Goti Auneme'amo'mo siosi'afi siosi'afi'mo mai'naya vaya'aife'mo hapa nepaiya gemo afino, huno hapa pai'niye.

4

Koku'napi Gotitefe'mo mono nehaya kavafe'mo hu'niya gemæ

¹ Ani gemo afite'na agovana koku'napi kitamo naulagale'mo yaki male'nige'na age'nove. Hogote'na afi'nogeno pikuli hu'nageno age aigekana agufa gefati'mo naha paino'ae'mo, Manile'mo haikege'nao. Henaga'amo afole aisiya kava'mo ali'na kavelino, huno naha pai'niye.

2 Malage hu'na Goti Auneme'afi'mo mai'ne'nae'mo naune kava'mo hu'na agovana mago vekamo koku'napi'mo fai mai'nenoyagaino ne'apateya siate'mo mai'nige'na age'nove.

3 Fai mai'niya vekafati'mo mago yafa'mo agi'amo yasipa yafa'mo alu agufa alu agufamo kalifa yafakana huno haesa yafa'mo agi'amo koniliyani yafakana huno alave alave hu'niye. Mago fugi'na'mo'a yafa'mo agi'amo emalolimo'a hegafatalili yafakana huno hane'nigeno fugi'na'mo'a siate'mo aino ku ai'niye.

4 Tueti fo'a vaya'mogi yagai'a apatesayafe'mo siamo'a faino ku ai'nige'a tueti fo'a vayatama vaya'mo ani siate'mo fai mai'nae. Yaveyave kukenamo vai'a alite'a apakenopale'mo goli yafateti'mo alo hu male'naya kakolitamo kame hu'a ae'a ne'apakasaya vaya'mogi ne'malaya agufa kakolitamo ali'a male'a ali'nae.

5 Yagaino ne'apateya vekamo sia'afati'mo hafosamo hai'nigeno alino alave alave huteno alopa agemo ai'nigeno hakalu hakalu hu'nige'na age'nove. Yagaino ne'apateya vekamo sia'amo aulagaleti'mo seveni'a kani'amo ae'niye. Ani seveni'a kani'amo hane'niya kava huno Goti Auneme'amo'mo seveni'a himamu'amo hane'niye.

6 Yagaino ne'apateya vekamo sia aulagale'mo mago ani kotu'mo'a aeno ha le'nige'a ne'agaya kalasigana huno hane'niye. Lole'e lole'e vaya'mogi apaulaga'e apakamelaga'e'mo asole apaulagamo hane'niya vaya'mogi yagaino ne'apateya vekamo sia'ale'mo fai'a ku ai'a

ate'nae.

⁷ Hogote vekamo laiyonigana huno mai'nigeno napa tu vekamo ve pulumakagana huno mai'nigeno napa tali vekamo augosamo'mo ve kanomo augosagana huno hane'nigeno napa fo vekamo halelitata nehiya hilo namagana huno mai'niye.

⁸ Lole'e lole'e vaya'mogimo sigisi'a hapakumo hane'nigeno muki apakufa'afilagamo apaulagamo hane'niye. Muki afina'mo feluga'e hani'ilaga'e'mo mai'a falu osu'a mai'ne'a hu'apae'mo,

Ala kava ne'mo Goti'a muki himamu'amo ali'niya vekamo aote vekamo aote vekamo aote vekamo mai'niye. Hogoteno mai'niyanageno hemeni'e'mo ne'maiyanageno henaga'amo maige maige huno maigiye, hu'a hu'nae.

⁹ Lole'e lole'e vaya'mogimo maige maige huno ne'maiya vekamo'a yagaino ne'apateya siate'mo fai mai'niya vekae'mo mono hute'a ala agi'amo amige agi'ale'mo ali'a asaga hu'a atege hao ke hege hu'a mono nehae.

¹⁰ Mono nehage'apae'mo tueti fo'a vayatama vaya'mogimo maige maige huno ne'maiya vekamo yagaino ne'apateya siate'mo mai'niya vekalefe'mo apago'ya fai'a asagau'a aite'apae'mo mono nehae. Apakaemo kame hu'a ae'a apakasete'a ali'naya kakolitamo ali'a asagi'a yagaino ne'apateya vekamo sia aulagale'mo yaga au'a male'nae.

¹¹ Malete'apae'mo,

Ala kava nene, Muki ya'e vaya'e'mo alo hu'nane.
 Kahau'nigeka alo huteka afa'a maisaya
 ya'mo alika apami'nanage'a hanege maige
 nehae. Kagaemo ha le konali yakamo alige
 ala kagikamo alige kayamufakamo alige
 huka alisana vekamo mai'nane,
 hu'a hu'nae.

5

*Avo'mo kaeteno'ae'mo alino kafage kino
 male'niya gema*

¹ Agovana yagaino ne'apateya siate'mo fai
 mai'niya vekamo'a asepale'mo aluga aluga
 aupilaga'amo avo'mo kaeteno alino kafage
 ki male'neni'a afina'mo kameleti'mo
 faleteno aino kamaeteno lamaga ayapi'mo
 ali'niye.

² Agovana mago lokiya enisole vekamo'a, Ina
 la'mo himamu'age vekamo mai'niyanageno sev-
 eni'a kamemo afa'a alino akauteno alino ata
 legaiye, huno alopa gefati'mo aeno hakalo huno
 hapa pai'niye.

³ Hapa pai'niya'monanafa muki koku'napi
 ne'maiya vaya'mogimo ma mopafi ne'maiya
 vaya'mogimo ma mopamo afe'alumelagamo
 ne'maiya vaya'mogimo hu'a afa'a avo'mo kae
 male'niya gemo ali'a akaute'a ali'a ata le'a
 o'agegae.

⁴ Magoke vekamo'a afa'a alino ata leno lekana
 paisiya vekamo alami o'mai'niya'mofe'mo lusi
 kava hu'na avi'ya nehugeno'ae'mo

⁵ mago vayatama vekamo'mo, Avi'ya osuvo.
 Ago, Yuta nofi vayapati'mo laiyonimo Nevini nofi

hafu'ya'agana huno mai'niya vekamo'a muki kava'e vaya'e'mo aeno apakase'niyanageno seveni'a kamemo afa'a alino akauteno alino ata legaiye, huno naha pai'niye.

⁶ Naha pai'nige'nae'mo agovana mago aikeli sipisipimo'a yagaino ne'apateya vekamo siate'mo fai mai'niya vekamo aulagale'mo mai'nige'a lole'e lole'e vaya'e tueti fo'a vayatama vaya'mogi'e'mo fai'a ku ai'a ate'nae. Amagi'nageno fali'niya aikeli sipisipigana huno mai'niye. Agaemo agenopafati'mo seveni'a lokiya'amo haneteno seveni'a aulagamo hane'niye. Seveni'a aulagamo hane'niya kava huno Goti Auneme'amo himamu'amo seveni'a himamu'amo alino ate'nigeno muki ma mopafi'mo uneno nehiya Auneme himamu'amo hane'niye.

⁷ Agaemo uno yagaino ne'apateya siate'mo fai mai'niya vekamo lamaga ayapati'mo alino kafage ki male'niya pepamo ali'niye.

⁸ Ali'nige'apae'mo lole'e lole'e vaya'e tueti fo'a vayatama vaya'mogi'e'mo aikeli sipisipimo aiyafi'mo apago'ya fai'a asagau'a ai'nae. Muki'amogimo apamete apamete hu'a alopa gitagana ya'mo alige alopa goli yuvapa alige hute'a mai'nae. Ani yuvapafi'mo atafi'mo nekageno alagepa atumo ne'aiya agufa ya'mo hane'niya kava huno apaote vaya'mogimo nunumu nehaya gemo hane'niye.

⁹ Apakaemo saufa yokemo hu'apae'mo,
 Kamagi'nageka faliteka Gotitefe'mo
 kolakaleti'mo miya faika late'nane.
 Kagaemo muki nofi vayanagi muki alu

apake alu apakemo ne'aiya vayanagi muki
 alu apakufa'e alu apakufa'e vayanagi
 muki alu kotega alu kotegamo ne'maiya
 vayanagi huka miya faika hatu maeka
 late'nana'mofe'mo alino kafage ki
 male'niya pepaleti'mo kamemo afa'a
 alika akautaleka alika ata lesana vekamo
 mai'nane.

¹⁰ Kagaemo yagaita apatesuna kini vaya'mo
 maige mono huta apatesuna vaya'mo maige
 hu'neta Goti ali'ya'amo alisunafe'mo alika
 hamaleka late'nananageta ma mopafi'mo
 yagaita apategaune,
 hu'a hu'nae.

¹¹ Hutage'na apakovana tauseni tauseni'a
 enisole vaya'mogimo apake ai'nage'na afi'nove.
 Apakae'e lole'e lole'e vayatama vaya'mogi'e'mo
 yagaino ne'apateya sia'ale'mo fai'a ku ai'a
 ate'nae.

¹² Apakaemo alopa gefati'mo,
 amagi'nageno fali'niya aikeli sipisipimo'a
 lagi alisiya vekamo mai'niya'mofe'mo
 himamu'amo alige muki alagepa kagemi
 ya'amo alige afiteno age'niya kava'amo
 alige lokiya ya'amo alige ala agi'amo alige
 ha le konali ya'amo alige muki ya'amo fiku
 alige hisiya vekamo mai'niye,
 hu'a hu'nae.

¹³ Afi'novana muki koku'napi vayanagi ma
 mopafi vayanagi ma mopamo afe'alumelaga
 vayanagi solovala anipi vayanagi muki haopaleg-
 amo ne'maiya vayanagi hu'a ge nehage'na
 afi'nove. Hu'apae'mo,

Yagaino ne'apateya siate'mo fai mai'niya veka'e
 aikeli sipisipi veka'efe'mo hanao ke hege
 ala anaki'anile'mo ali'a asaga hu'a anatege
 muki ya'age lokiya vekalane, hu'a huge
 hume hume u'a maiyo,

hu'a hu'nae.

¹⁴ Lole'e lole'e vaya'mogi, He lama ge, hu'a
 hu'nage'apae'mo tueti fo'a vayatama vaya'mo
 apago'ya fai'a asagau'a aite'a maige maige huno
 maino hano osuno maisiya vekae'mo mono
 hu'nae.

6

*Kamemo alino akauteno'a pepamo alino ata
 le'niya gemae*

¹ Age'novana aikeli sipisipimo'a hogote
 kamemo alino ne'akaigeno'ae'mo magoke
 vekamo lole'e lole'e vayapati vekamo'mo alope
 gefati'mo hakalu hakalu hugekana agufa gemo,
 eka ago, huno ge hu'niye.

² Huno hu'nige'na agovana naulagale'mo
 yaveyave hosimo mai'nige'na age'nove.
 Hosile'mo fai mai'niya vekamo'a ati ali'nigeno
 Goti'a yagaino ne'apateya kakolitamo alino
 ami'nigeno aliteno uno kame huno aeno
 ne'apakaseya vekamo'mo uno kame huno aeno
 apakasesiyafe'mo u'niye.

³ Aikeli sipisipimo'a napa tu kamemo alino
 ne'akaigeno'ae'mo lole'e lole'e vayapati'mo napa
 tu vekamo'mo eka ago, huno ge hu'nige'na
 afi'nove.

4 Mago alu hosimo haesa hosimo e'nigeno ani hosile'mo fai mai'niya vekamo'a apamagisiyafe'mo kame huno apatesiya himamu'amo ali'niye. Mago vekamo'a alopa naipemo alino ami'nigeno aliteno u'niye.

5 Aikeli sipisipimo'a napa tali kamemo alino ne'akaigeno'ae'mo lole'e lole'e vayapati'mo napa tali vekamo'mo eka ago, huno ge hu'nige'na afite'na age'novana naulagale'mo anupa hosimo e'nigeno ani hosile'mo fai mai'niya vekamo'a sigelimo ayapi'mo ali'niye.

6 Inagi lole'e lole'e vayapati vekamo'a age aigekana huno ge huno'ae'mo, kafu hu afinafe'mo magoke afina'mo ali'ya ali'niya yatefe'mo miya'apimo afa'a atale'a lole'e lole'e laisi kapumo hugekana hu'a hu'naya ya'mo agi'amo vitimo miya faigae. Magoke afina'mo ali'ya ali'niya yatefe'mo miya'apimo afa'a atale'a tuolofu'a kapumo napa tu agufa vitimo agi'amo malimo miya faigae. Alifi yosa alagafati ani'e nofi alagafati ani'e'mo alika hosu huka o'ato, huno hu'niye.

7 Inagi aikeli sipisipimo'a napa fo kamemo alino ne'akaige'nae'mo afuvana lole'e lole'e vayapati'mo napa fo vekamo'a eka ago, huno ge hu'niye.

8 Age'novana naulagale'mo falupa hosimo mai'nigeno ani hosile'mo fai mai'niya vekamo agi'amo vaya'mo apamagisige'a falisaya vekae, huno hane'niye. Eno ne'vigeno akame huno mago vekamo e'niye. Agi'amo fali'naya vaya'mo u'a mai'naya kotegae, huno hane'niye.

Anakaemo ma mopafi mai'naya vayapati'mo ali'ana fako hu'ana lole'e lole'e vaya'mo apate'ne'ana lole'e mago'e vaya'mo afa'a apatete'ana magoke vaya'mo apamagisa'a himamu'animo ali'na'ae. Anakaemo kame hu'ana apatesa'age'apae'mo falige kafu hu kava'mo ali'ana afole ai'ana atesa'age'apae'mo falige kaita hapau kava'mo ali'ana afole ai'ana atesa'age'apae'mo falige afela afumogimo hapaesage'a falisayafe'mo ali'ana apatesa'age'a u'a hapaesage'apae'mo falige hu'a falisaya himamu'animo ali'na'ae.

⁹ Agaemo napa faefu kamemo alino ne'akaige'nae'mo agovana fali'naya vaya'ai apakupi mafa'nemogi ofalinimo ne'malaya hi'yalamu'mo hipakapi'mo mai'nage'na apake'nove. Ani vaya'mogimo Goti ge'amo Kalaisife ava gemo o'atale'a alagepa hu'a ae'a hakalo hu'a hapa pai'naya'mofe'mo apamagi'nae.

¹⁰ Apakaemo alopa gefati'mo hu'apae'mo, kayamufa'age ala kava ne'mogae, kaote vekamo lama ge'age'mo nehana vekamogae, Ma mopafi vaya'mogimo kamiti lamagi'naya'mofe'mo na magi afina'mo utesigeka hosu kava'apimo alika fako huka apateteka kayo'mo apamigane, hu'a afi ge'nae.

¹¹ Goti'a yatala yaveyave kukenamo alino apamete apamete huno apamitenoa'ae'mo, Lapa-magi'nagetapa fali'naya kava hu'a ali'ya'nimo lapakae'e'mo magokepi lokaeta ne'aliya vaya'e konagatapimogi'e'mo apamagisage'apae'mo faligae. Aise afina'mo afa'a apakava maime maime

ne'visage'apae'mo muki falisaya vaya'mo afa'a faligae, huno hapa pai'niye.

¹² Age'novana aikeli sipisipimo'a napa sigisi kamemo alino ne'akaigeno'ae'mo lusi imima'mo ali'nigeno yegemo oleno alino anupa'age huteno anupa lavolavogana hu'nigeno kaimo'mo alino kolakana hu'niye.

¹³ Yasimo'mo yu'yu yosa alagamo alino hali hutalegeno asagauno ne'aiya kava huno muki kanefi'amo ma mopafi'mo asagau'a ai'nae.

¹⁴ Hiya koku'na'mo mati yakaikona ali'a kafage kigekana huno hano hu'niye. Muki ave'e ani ago'nanena'mogi'e'mo no'apimo atale'a u'a lageso hisayafe'mo u'nae.

¹⁵ Hutege'apae'mo ma mopafi ala kini vayanagi yagai'a ne'apataya vayanagi ati vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vayanagi kagemi ya'api'e vayanagi apayamufa vayanagi muki kalavusi ali'ya ne'aliya vayanagi afa'a ne'maiya vayanagi hu'a muki vaya'amo u'a yafa kapi'mo fala kige avefi'mo hane'niya yafa kapi'mo hai'a fala kige hu'a mai'nae.

¹⁶ Apakaemo ave'e yafa'efe'mo, Aika naku paeka emikeka aika lati kaege'anao yagaino ne'apateya vekamo siate'mo fai mai'niya veka'e aipamo leno nelateya aikeli sipisipimo'e'mo olagesa'afe'mae.

¹⁷ Anaipamo le'ana ne'apata'a afina'mo afole ai'nigi haiya vaya'mogi afa'a he ti'a maigae, hu'a hu'nae.

7

Goti'a vani hataleti foti fo tauseni'a

vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'niya gema

¹ Ani gemo afite'na agovana lole'e lole'e enisole vaya'mogimo ma mopafi'mo lole'e lole'e atupale'mo he ti'a mai'ne'apae'mo ma mopalenagi solovala anitenagi yosalenagi hu'a yasimo o'alisiyafe'mo ma mopa atupale'mo lole'e lole'e yasile'mo atafau'nage'na apake'nove.

² Agovana mago alu enisole vekamo'a yegemo haine ne'eya kotegati'mo afa'a ne'maiya Goti alagena kava'amo hu malesiyafe'mo aliteno e'nige'na age'nove. Agaemo lole'e lole'e enisole vaya'aife'mo Goti'a ma mopa'e solovala ani'e'mo ali'a hosu hu'a atesaya himamu'apimo alino apami'niya enisole vaya'aife'mo alopa gefati'mo keya aeno ge hu'niye.

³ Lapakaemo ma mopagi solovala aninagi yosagi hutapa alita hosu hutapa o'ate'nigetao hogoteta Gotitimo ali'ya'amo ne'aliya vaya'ai hapanile'mo alagena kava'amo hu malegaune, huno hapa pai'niye.

⁴ Na magi vaya'mogi Goti alagena kava'amo hapanile'mo hu male'naya vaya'mo mai'nafi huno naha pai'niye. Vani hataleti foti fo tausenianaya vaya'mo muki Isaleli nofi vayapati'mo mai'naya vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.

⁵ Yuta nofi vayapati'mo tuolofu tausenianaya vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae. Lumeni nofi vayapati'mo tuolofu tausenianaya vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae. Gati nofi vayapati'mo tuolofu tausenianaya vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.

⁶ Asa nofi vayapati'mo tuolofu tausenianaya

vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.
 Napitali nofi vayapati'mo tuolofu tauseni'a
 vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.
 Manasa nofi vayapati'mo tuolofu tauseni'a
 vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.

⁷ Simiyoni nofi vayapati'mo tuolofu tauseni'a
 vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.
 Livai nofi vayapati'mo tuolofu tauseni'a
 vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.
 Isaka nofi vayapati'mo tuolofu tauseni'a
 vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.

⁸ Semulani nofi vayapati'mo tuolofu tauseni'a
 vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.
 Yosefe nofi vayapati'mo tuolofu tauseni'a
 vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.
 Menisameni nofi vayapati'mo tuolofu tauseni'a
 vaya'aite'mo alagena kava'amo hu male'nae.

*Lusi asole vaya'mo mai'naya vaya'aife'mo
 hapa pai'niya gemae*

⁹ Ani kava'mo afole aitege'na age'novana
 lusi asole vaya'mo lekana opaisuna agufa
 vaya'mo muki alu kotega alu kotegamo
 ne'maiya vayanagi muki nofi vayanagi muki
 alu apakufa'e alu apakufa'e vayanagi muki
 alu apake alu apakemo ne'aiya vayanagi hu'a
 yagaino ne'apateya vekamo sia aulagale'e
 aikeli sipisipimo aulagale'e'mo e'a he ti'a
 mai'nage'na apake'nove. Apakaemo yatala
 yaveyave'age kukenamo vaili'naya vaya'mogi
 vayave haitagana ya'mo apayapi'mo ali'nae.

¹⁰ Apakaemo alopa gefati'mo hu'apae'mo,
 Gotitimo'a yagaino ne'apateya vekamo

sia'ale'mo fai mai'niya vekamo'e aikeli sipisipi vekamo'e'mo anakai'anige'mo lagufamo ali'ana kati'ana late'na'anagi ala lanakitanimo ali'ao, hu'a hu'nae.

¹¹ Muki enisole vayanagi vayatama vayanagi lole'e lole'e vayanagi hu'a yagaino ne'apateya vekamo sia'ale'mo he ti'a fai'a ku ai'a ate'nae. Inagi apakaemo yagaino ne'apateya vekamo sia aulagale'mo apago'ya fai'a asagau'a aite'a apaugosalegati'mo mopale'mo ai'a ati kae'ne'a Gotife'mo mono hu'nae.

¹² Apakaemo hu'apae'mo,

He lama ge. Gotitimofe'mo amuse hu'a atete'a agi'ale'mo ali'a asaga hu'a ateyo. Alagepa huno ageteno afi'niya vekae, hu'a hute'a hao ke he'a ala agi'amo amiyo. Muki ya'a'e lokiya vekamo himamu'a'e vekae, hu'a, muki afina'mo hume hume u'a maiyo. He lama ge,

hu'a hu'nae.

¹³ Mago vayatama vekamo'a, Yatala yaveyave'age kukenamo vaili'naya vaya'mo ina lagie. Ani vaya'mo haiyategati'mo e'nae, huno nafi ge'nige'nae'mo,

¹⁴ Ala vekae, hu'na, o'apake'nove. Ka-gaemo apake'nanagi naha paiyo, hu'na ha pai'nogeno naha paino'ae'mo, Kalaisi'a, lusi apaini hu'a lapatesaya afina'mo afole aigiye, huno lapa pai'niya afina'mo alopa hanageke afina'mo ago afole ai'nige'a Goti ge'amo o'atale'a e'a mai'nae. Yatala kukena'apimo aikeli sipisipi vekamo kola'aleti'mo ali'a sese hu'nageno yaveyave kukenamo hamale'niye.

15 Ani kava'mo hu'naya'mofe'mo Goti aulagale'mo yagaino ne'apateya vekamo sia aulagale'mo mai'ne'a feluga'e hani'ilaga'e'mo aote mono no'afi'mo ali'ya'mo ali'a mai'nae. Yagaino ne'apateya siate'mo fai mai'niya vekamo'a apakae'e'mo magokepi lokaeno maigiye.

16 Halate apaka otege anife'mo ohapauge hu'a maigae. Yegemo'mo leno apasaga olisigeno atamo'mo amuko ohapaugiye.

17 Na kava hinage'apaene. Aikeli sipisipimo'a yagaino ne'apateya vekamo sia'amo folagapi'mo mai'niya sipisipi vekamo'a sipisipile'mo yagai'a ne'apataya kava huno yagaino apateteno meti ani'amo'a afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya anitegamo apavalelino ugiya'mofe'mae. Goti'a apaulagafati'mo apaunumo alino laneno atalegaiye, huno hu'niye.

8

Napa seveni kamemo alino akau'niya gemae

1 Aikeli sipisipimo'a napa seveni kamemo alino ne'akaige'apae'mo koku'napi vaya'mogimo aise afina'atomo aise aovafi'mo ge osu'a afa'a mai'nae.

2 Inagi agovana seveni'a enisole vaya'mo Goti aulagale'mo he ti'a mai'naya enisole vaya'mo alino apami'niya pikulimo alite'a mai'nage'na apake'nove.

3 Mago alu enisole vekamo'a goli yuvapafi'mo atamo kae'a ne'malaya yuvapamo aliteno ofalimo ne'malaya hi'yalamute'mo eno he tino mai'niye. Mago vekamo'a asole ya'mo atafi'mo

alino kae'nigeno alagepa atumo ne'aiya ya'mo alino enisole vekamo ami'niye. Muki apaote vaya'mogimo nunumu nehaya ge'api'e alagepa atumo ne'aiya ya'e'mo alino goli hi'yalamute'mo maleteno Goti'mo amisiyafe'mo alino ami'nigeno ali'niye.

⁴ Alino yuvapafi'mo male'nen'ae'mo atafi'mo kae'nigeno halinamo aiten' alagepa atumo ai'nigeno halina'e apaote vaya'mogi nunumu hu'naya ge'api'e'mo enisole vekamo ayapati'mo Gotitegamo magokepi'mo lokaeno hai'niye.

⁵ Inagi ani enisole vekamo'a yuvapamo aliteno hi'yalamuteti'mo atamo alino yuvapafi'mo maleno havai teteno alino ma mopafi'mo aino atagu faeno atale'nigeno hakalu hakalu huge alopa agemo aige hafosa hai'nigeno alino alave alave huge imima alige hu'niye.

Pikulimo hu'naya gemaē

⁶ Hutege'apae'mo seveni'a enisole vaya'mogimo seveni'a pikulimo ali'ne'a pikulimo hisayafe'mo alo hu'a mai'nae.

⁷ Hogote enisole vekamo'a pikuli hu'nigeno'ae'mo ko aigekana huno ko mopagi atagi kolanagi huno ai'niye. Ma mopamo lole'e mago'e atupaleti'mo magokayaga atupa mopamo ago atamo'mo leno asagali'niye. Ani kava huno lole'e mago'e yosafati'mo magoke yosamo leno asagali'niye. Muki kahau'amo ago leno asagali'niye.

⁸ Napa tu enisole vekamo'a pikulimo hu'nigeno'ae'mo alopa avefi'mo atamo neleya avegana ya'mo alino yaga auno atale'nigeno

solovala anipi'mo asagauno ai'niye. Solovala ani'mo lole'e mago'e atupaleti'mo magokayaga atupalegamo kola ani'mo hamale'niye.

⁹ Hamale'nige'a lole'e mago'e vaya'mo solovala anipi'mo mai'naya vayapati'mo magoke vaya'mo ago fali'nae. Asole sipifati'mo lole sipi'ala'mo ateno magoke sipimo alino hosu huno atetenoe'ae'mo magoke sipimo alino hosu huno atete atete hulino u'niye.

¹⁰ Napa tali enisole vekamo'a pikuli hu'nigeno'ae'mo alopa kanefi'mo'a ata kani aegekana huno aeno ha le'nigeno'ae'mo koku'napi'mo lole'e mago'e anipati'mo magoke ani'mo nelamiya anipi'e magoke meti anipi'e'mo asagauno ai'niye.

¹¹ Ani kanefi'mo agi'amo atu neheya yane. Lole'e mago'e anipati'mo magoke ani'mo'a atu he'nige'apae'mo asole vaya'mogi ani ani'mo nete'a ago fali'nae.

¹² Napa fo enisole vekamo'a pikuli hu'nigeno'ae'mo lole'e mago'e yegemo atupaleti'mo magokayaga atupale'mo amagi'nigeno hani hu'niye. Ani kava huno lole'e mago'e kaimo atupaleti'mo magokayagamo atupale'mo hani hu'niye. Lole'e mago'e kanefipati'mo magoke kanefi'mo'a hani hu'niye. Felugamo lole afina'mo afa'a hane'nigeno magoke afina'mo hani hu'niye. Hani'ilagamo lole afina'mo afa'a hane'nigeno magoke afina'mo hani hu'niye.

¹³ Hutege'na agovana mago enisole vekamo'a koku'na'mo folagate'mo halelitata nehuno'ae'mo, aiye aiye, hu'niye. Lole'e

mago'e enisole vaya'mogimo pikulimo
nehisage'apae'mo ma mopafi vaya'mogimo
kagegae hugae, huno hu'niye.

9

¹ Napa faefu enisole vekamo'a pikulimo
hu'nige'nae'mo agovana mago kanefi'mo
koku'napati'mo aino atafai lamino ma
mopafi'mo asagauno ai'nige'na age'nove. Ki'mo
ive keli kitale ki'mo ami'nigeno ali'niye.

² Agaemo ive kelile kitamo yaki'nigeno lusi
kava huno halinamo ai'nigeno'ae'mo yegemo'e
koku'na'mo'e'mo hani hu'niye.

³ Halinafati'mo mago akenu anaga'mo
ma mopafi'mo haleli'a emi'e'nae. Goti'a
himamu'apimo alino apami'nige'apae'mo
sokopiyonigana hu'a hapae'nae.

⁴ Apakaefe'mo, ma mopafi kahaugi hegafatalili
yanagi yosagi hutapa alita hosu hutapa o'ateyo.
Goti alagena ya'amo hapanile'mo ohane'nisiya
vaya'age'mo hapae'yo, huno hapa pai'niye.

⁵ Kamiti apamagisaya himamu'apimo alino
o'apami'nifa faefu'a kaile'mo vaya'mo hapae-
sageno lusi kava huno apakafu kisiyafe'mo hi-
mamu'apimo alino apami'niye.

⁶ Ani afina'mo vaya'mogi apakai'apimo fal-
isaya ka'mo afa'a kahauya hu'a o'agegae. Fal-
isayafe'mo hapaugiya'monanafa afa'a ofaligae.

⁷ Akenu anaga'mogimo kame nehaya
hosigana agufa apakufamo alite'a mai'nae.
Apakenopale'mo goligana kakolitamo ae'a
ne'apakasaya vaya'mogi ali'a ne'malaya agufa

kakolitamo hane'niye. Apaugosa'amo ma mopafi vaya'ai apaugosagana huno hane'niye.

⁸ Apayoka'amo a'ne anaga'ai apayokagana huno yatala apayoka'mo hane'niye. Apave'mo laiyni anaga'ai apavekana huno hane'niye.

⁹ Hapaifi'yale'mo hu'a ali'naya ya'mo ati vaya'ai kapa siotigana huno hane'niye. Hapaku agemo'mo kame hisayafe'mo asole hosimogi talalagana ya'mo ae'a vayu huli'a nagu nagu hu'a u'nageno'ae'mo age ne'aigekana huno age ai'niye.

¹⁰ Apaigo'ya'amo sokopiyonimo aigo'yagana huno hane'nigeno vaya'mo nehapaeya aigo'yagana agufa apaigo'yamo hane'niye. Apaigo'yaleti'mo hapaesageno apakafu kisiya himamu'apimo hane'niye.

¹¹ Mago vekamo kini veka'apimo mai'neni yagaino apate'niye. Ani vekamo ayo'amo o'male'niya ive kelile'mo ne'yagaiya enisole vekamo agi'amo Himulu gefati'mo Amatoni'ae hu'a agi ae'nage'a Galiki gefati'mo Apoliyani'ae, hu'a agi ae'nae. Ani agimo aepa'amo vaya'mo nehapaeya vekae.

¹² Hogote kana kava'mo ago hano hutegeni lole kana kava'mo afa'a hane'niyanageno henaga'amo afole aigiye.

¹³ Napa sigisi enisole vekamo'a pikulimo hu'nige'nae'mo afuvana mago vekamo Goti aulagale'mo hane'niya goli hi'yalamu'mo folagapi'mo mai'neni'ae'mo keya ae'niye.

¹⁴ Agaemo pikulimo ali'neni napa sigisi enisole vekae'mo, Lole'e lole'e enisole vaya'mo alopa

ani'mo nelamiya ani'mo agi'amo Yufaletisi ani agi'nale'mo nofi ki'a apate'naya enisole vaya'mo uka alika hakalu heka apato, huno ha pai'niye.

15 Uno lole'e lole'e enisole vaya'mo hakalu heno apate'niye. Goti'a ma mopafi mai'naya vaya'mo lole'e mago'e vayapati'mo magoke vaya'mo apamagisayafe'mo ani aovamogi ani afina'mogi ani kaile'mogi ani kafugamogi ali'ya'mo aepa fai'a alisayafe'mo alo huno apate'niye.

16 Hosile'mo fai mai'naya ati vaya'mo na magi vaya'mo mai'nafi huno naha paino'ae'mo tu hataleti miliyonimo mai'nae, huno naha pai'niye.

17 Alagamuna agegekana hu'na apakovana hosile hosile'mo fai mai'naya ati vaya'e'mo mai'nageno kapa sioti'apimo'a atagana huno haesa huge oko huge sofa yafa'mo kae'nageno nekama'age hugekana agufa ya'e'mo apake'nove. Hosimogi apakenopamo laiyoni anaga'ai apakenopagana huno hane'nigeno apavayafati'mo atagi halinagi ata neleya yafa'mo agi'amo sofa yafanagi huno le'niye.

18 Ani hosimogi apavayafi'mo hane'niya kayo'mo ata kayotetinagi halina kayotetinagi ata neleya yafa kayotetinagi hu'a lole'e mago'e vayapati'mo magoke vaya'mo kamiti apamagi'nae.

19 Hosimogimo apamagisaya himamu'apimo apavayafi'mo hanege apaigo'yale'mo hanege huno hane'niye. Apaigo'yamo nagalo'yavemo aigo'yakana huno hane'nigeno apaigo'ya

atupale'mo nagalo'yavemo agenopagana huno hane'nige'apae'mo vaya'mo hapae'nae.

²⁰ Ani kayoteti'mo kamiti o'apamagi'naya vaya'mogimo hosu enisole vaya'aite'e alo hu'naya aigofe goti'apimogite'e'mo o'apatale'a mago'e hu'a mono hu'nae. Apakaemo aigofe goti'apimogi goli yafateti'mo alo huge siluva yafateti'mo alo huge haesa yafateti'mo alo huge afa yafateti'mo alo huge yosaleti'mo alo huge hu'a alo hu'naya aigofe goti'apimogimo mago ya'mo o'agege ge o'afige ka'mo umenitata osuge nehaya aigofe goti'apimogimo o'apatale'nae.

²¹ Ani kava hu'a vaya'mo hapaege Satani himamu'aleti'mo no'agaya aeto agufa aune kava'mo huge kumai kava'mo huge kumaya'mo alige nehaya kava'apimo ataleti'a apaipamo ali'a afe ole'nae.

10

Enisole vekamo'a alino kafage ki male'niya asepamo ali'niya gemae

¹ Hutege'na agovana lokiya enisole vekamo koku'napati'mo eminege'na age'nove. Hiya kukenamo'a yatala kukenamo vaili'nigeno fugi'na'mo'a agenopale'mo kino ku aino ate'niye. Augosafati'mo yegegana huno le'nigeno aiyala'mo'a ata neleya posigana huno hane'niye.

² Agaemo mago aise mukutomo alino kafage ki male'niya mukutomo ayapi'mo ali'nigeno aino ata leno hane'niye. Lamaga aiyamo solovala anite'mo aeteno hoga aiyamo mopale'mo ae'nenoe'mo

3 alopa gefati'mo laiyonimo'a kaekae hugekana agufa gemo huno ge hu'niye. Ge hu'nigeno'ae'mo seveni'a afina'mo hakalu hakalu hugekana huno age ai'niya vekamo'a lusi kava huno age ai'niye.

4 Age ai'nige'na aepa fai'na avo'mo kaegefe'mo nehugeno'ae'mo mago vekamo'a koku'napati'mo huno'ae'mo, seveni'a afina'mo hakalu hakalu hugekana huno age ai'niya vekamo'a hu'niya gemo avo'mo okaeka afika fala ki malo, huno naha pai'niye.

5 Naha pai'nigeno'ae'mo enisole vekamo solovala anite'e mopale'e'mo he tino mai'nige'na age'nova enisole vekamo'a lamaga aya'mo koku'nategamo alino asagauli'nenno

6 apago'yamo atale'a ge nehaya kavakana huno Goti agi'aleti'mo ge hu'niye. Agaemo maige maige huno mai'nenno koku'na'e muki koku'nate'mo hane'niya ya'enagi ma mopa'e muki ma mopafi'mo hane'niya ya'enagi solovala ani'e muki solovala anipi'mo mai'naya ya'e'mogi huno alo hu'niya vekamo agi'aleti'mo lokiya gemo huno'ae'mo, afina'apimo ago hano hugiye, huno hu'niye.

7 Afina'amo afa'a ohane'niya'monanafa napa seveni enisole vekamo'a pikulimo nehisigeno'ae'mo Goti'a ani kava'mo huguve, huno huteno alino fala ki male'niya kava'mo afole aigiye. Ali'ya'amo ne'aliya vaya'mogi agaetegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'aife'mo hapa pai'niya kava'mo afole aigiye.

⁸ Koku'napati'mo naha pai'niya vekamo'a halate mago'e huno naha paino'ae'mo, uka alino kafage ki male'niya mukumo solovala anite'e mopale'e'mo he tino mai'niya enisole vekamo ayapati'mo ali'niya mukumo aliyo, huno naha pai'niye.

⁹ Inagi u'na, ani aise mukutomo alino kafage ki male'niya mukutoe'mo namiyo, hu'na hu'nogeno'ae'mo, alika no. Kavayafi'mo kevekevemo anugana huno haga kahaugiya'monanafa neka nakaisanategage'mo kaipafilagamo atu kahaegaiye, huno naha pai'niye.

¹⁰ Nagaemo ayapati'mo ani aise mukutomo alino kafage ki male'niya mukutomo ali'na ne'nogeno navayafilagamo kevekeve anugana huno haga nahau'niya'monanafa ne'na nakai'nogeno'ae'mo naipafilagamo atu nahae'niye.

¹¹ Naha paino'ae'mo, Halate Goti ge'amo muki alu apakufa'e alu apakufa'e vaya'aitegagi muki alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'aitegagi alu apake alu apakemo ne'aiya vaya'aitegagi yagai'a ne'apataya ala kini vaya'aitegamogi huka afole aisiya kavafe'mo ava gemo aeka hakalo huka hapa paiyo, huno naha pai'niye.

11

Lole vekala'moganimo ava gemo neha'a vekala'anife'mo anava gemo hu'niya gemae

¹ Mago hopa kayokana agufa kayo'mo lekana paisuvafe'mo alino namiteno'ae'mo, He tikuka

Goti aote mono note'e ofalinimo ne'malaya hi'yalamute'e'mo alika maleka agege agege huka lekana paitekae'mo aote mono nopi'mo mono nehaya vaya'mo lekana paiyo.

² Lekana paigana'monanafa hogote kegi'yamo malagamo hane'niya mopale'mo kayoteti'mo lekana opaiyo. Ani mopamo malaga vaya'mo alino apami'niyanage'a aote taonifi'mo foti tu'a kaile'mo umenitata hu'a ali'a hosu hu'a ategae.

³ Nagaemo lole vekala'moganimo nava gemo hisa'afe'mo himamu'nimo ali'na anami'nisuge'ana nagaetegati gemo alini u'ana vani tauseni tu hataleti sigisiti'a afina'mo ani kava'mo hu'ana foti tu'a kaile'mo ae'ana hakalo hu'ana hapa paiga'ae. Ma mopafi vaya'mogimo hosu kava'mo nehaya'mofe'mo hosu kukenamo laisi kukana agufa kukenamo ali'ana vaiga'ae, huno naha pai'niye.

⁴ Ani lole vekala'moganimo lole alifi yosalakana hu'ana mai'ne'ana lole lamula'mo ne'malaya hi'yalamutalakana hu'ana mai'na'ae. Ma mopafi'mo mai'naya vaya'aite'mo yagaino ne'apateya Goti aulagale'mo he ti'ana mai'na'ae.

⁵ Mago vaya'mogimo kame hu'a anategefe'mo nehisageno'ae'mo anavayafati'mo atamo'mo leno apasaga ligiye. Ani kava hu'a kame hu'a anategefe'mo nehisaya vaya'e'mo faligae.

⁶ Ani lole vekala'moganimo Goti ge'amo ae'ana hakalo hu'ana hapa nepai'a afina'mo himamu'anileti'mo koku'na'mo atafau'ana atesa'ageno ko'mo o'aigiye. Anakaemo anite'mo yagai'ne'ana kolakana ani'mo ali'ana hamale'ana atega'ae. Hanau'nisige'anae'mo

ma mopafi vaya'mo muki alu kayo alu kayoteti'mo afa'a apamagite apamagite hu'ana apamagiga'ae.

⁷ Goti'a anami'niya gemo ae'ana hakalo hu'ana hapa pai'ana hano nehisa'ageno'ae'mo afela afumo ive kelifati'mo hainesiya afumo'mo kame huno aeno anakaseno kamiti hanaegaiye.

⁸ Anakufa'amo alopa taonimo aune'amo agi'amo Sotomi kotegamo hane'nifi Isipi kotegamo hane'nifi huno hane'niya taonifi'mo Ala kava ne'animo malipu yosale'mo nili ai'naya taonimo kate'mo hanegaiye.

⁹ Fali'nisa'age'apae'mo muki alu apakufa'e alu apakufa'e vayanagi muki nofi vayanagi alu apake alu apakemo ne'aiya vayanagi alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'mogimogi hu'a lole'e mago'e afina'e mago atupa afina'e'mo anakufa'ale'mo aulu hae'a anakete'apae'mo ki-tapa o'anateyo, hu'a hugae.

¹⁰ Muki ma mopafi vaya'mo lole vekala'moganimo apakafu ki ya'mo ali'ana apami'na'a vekala'mo fali'na'a'mofe'mo amuse hu'a anatete'apae'mo apamogaga aite'a mago ya'mo fiku hapa mae'a apami'nage'apae'mo ali'a apami'nae.

¹¹ Lole'e mago'e afinanagi mago atupa afinanagi huno utegeno Goti'a fu huteno halate afa'a maisa'a ya'mo alino anami'nige'ana he ti'ana afa'a mai'na'age'a anakete'apae'mo lusi kava huno apamo'ya ai'niye.

¹² Koku'napati'mo alopa gefati'mo ge huno'ae'mo, manile'mo haite'ao, huno

hu'nige'ana afite'anae'mo hai'ana hiyapi'mo falete'ana koku'napi'mo hai'na'age'apae'mo kame vaya'animogimo anake'nae.

¹³ Anake'nageno'ae'mo lusi imima'mo ali'nigeno'ae'mo naya lole'a taonifati'mo magoke taonimo magokayaga atupalega asagauno ai'nige'apae'mo seveni tauseni'a vaya'mo fali'nae. Fali'nage'apae'mo afa'a mai'naya vaya'mogimo lusi kava huno apamo'ya ai'nige'a koku'napi Goti agi'ale'mo ali'a asaga hu'a ate'nae.

¹⁴ Napa tu aiye aiye kava'mo hano hutegenonapa tali aiye aiye kava'mo malage huno afole aigiye.

Napa seveni enisole vekamo'a pikulimo hu'niya gema

¹⁵ Napa seveni enisole vekamo'a pikuli hu'nige'apae'mo koku'napati'mo alopa gefati'mo ge hu'apae'mo, Hemenimo ma mopafi vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'ai apaimu'yale'mo Ala kava neti'e lekana paino ate'niya vekamo Kalaisi ne'a'e'mo maiga'ae. Agaemo yagaino apateno hano osuno yagaino apateme apateme ugiye, hu'a hu'nage'apae'mo

¹⁶ tueti fo'a vayatama vaya'mo Goti aula-gale'mo mai'ne'a yagai'a ne'apataya vaya'mogisia'apile'mo fai mai'naya vayatama vaya'mo asagau ai'a apago'ya fai'ne'apae'mo apaugosalegati'mo mopale'mo ai'a ati kae'ne'a Gotife'mo mono hu'nae.

¹⁷ Mono hu'apae'mo,
Ala kava ne'mo Gotigae, kayamufa'age
vekamo mai'nane. Hogoteka

mai'neka hemeni'e'mo ne'mainanageka
 henaga'amo maisana vekamo mai'nane.
 Kagaemo mago'e himamukaleti'mo aepa
 faika yagaika apate'nana'mofe'mo kahao
 ke nehone.

18 Kaipamo leka ne'apatana kavakamo
 afole yate'mo afole aisigekae'mo fali'naya
 vaya'mo agoti huka apatesana afina'mo
 afole ne'aiya'mofe'mo malaga vaya'mogimo
 lusi kava hu'a apaipamo le'a kate'nae.
 Kagaemo ali'yakamo ne'aliya vaya'mogimo
 kagaetegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa
 nepaiya vayanagi muki apaote vayakagi muki
 vaya'mogi kagaefe'mo koli nehaya vayanagi
 ala apaki'apimo o'ali'nisaya vayanagi ala apaki
 vayanagi huka miya'apimo apamisana afina'mo
 ago afole ai'niye. Ma mopafi vaya'mo ali'a
 hosu hu'a ne'apataya vaya'aina alika hosu huka
 apatesana afina'mo ago afole ai'niye,
 hu'a hu'nae.

19 Goti aote mono no'amo koku'napi'mo
 hane'niya no'mo yaki'nige'a age'nayana ani
 mono nopi'mo kotalake gemo yafate'mo
 avo'mo kae male'niya ke'aepa gemo kesifi'mo
 hane'nige'a age'nae. Hafosa lami'nigeno alino
 alave alave huteno hakalu hakalu hu'nigeno
 imima'mo ali'nigeno lusi ko mopa ko'mo ai'niye.

12

*A kano'e alopa nagalo'yave'efe'mo anava gemo
 hu'niya gema*

¹ Mago'e huno lusi kava huno no'agaya aune
 kava'mo koku'nate afole ai'niyana mago a

kanomo agufale'mo yegegana agufa kukena vaili'nigeno aiyafi'mo kaimo hane'nigeno kakolita'amo ae'a apakase'naya vaya'mogi ali'a ne'malaya agufa kakolitamo tuolofu'a kanefi'mo'a faino ku aino ate'nigeno kanefi kakolitamo agenopale'mo hane'niye.

² Aipagu'e'mo mai'nenomafa'nemo alino atesiyafe'mo mai'nigeno agafu ki'nigeno'ae'mo lusi kava huno yulagefa ai'niye.

³ Inagi mago alu no'agaya aune kava'mo koku'nate afole ai'niyana alopa haesa nagalo'yavemo'mo seveni'a agenopamo hane'nigeno naya lole'a lokiya'amo hane'nigeno agenopale'mo seveni'a kakolitamo ala kini vaya'mogi ne'malaya agufa kakolitamo hane'niye.

⁴ Aigo'yaleti'mo koku'nateti'mo lole'e mago'e kanefipati'mo magokayaga atupalega kanefi'mo aino atafaino mopafi'mo yaga auno atale'niye. Alopa nagalo'yavemo'mo mafa'nemo alino ategefe hu'niya a kanomo aulagale'mo he tino mai'nenomafa'nemo alino ne'atesigeno'ae'mo haeno nesiyafe'mo he tino mai'niye.

⁵ Ani a kanomo'mo ve mafa'nemo alino ate'nigeno muki alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'aite'mo aeni kayoteti'mo yagaino apatesiya mafa'nemo alino ate'nigeno'ae'mo Goti'a a kanomo mafa'ne'amo ha faleno avalelino haino agaetegamo yagaino ne'apateya sia'ale'mo ate'niye.

⁶ Ani a kanomo Goti'a ka'me ko'mo mago alo huno ate'niya kotegamo vani tauseni tu

hataleti sigisiti'a afina'mo ha maeno yagaino ate-siyafe'mo ka'me kotegamo aune heno u'niye.

7 Utege'apae'mo koku'napi'mo kamemo hu'nae. Maiko'agi yagaino ne'apateya enisole vaya'agi hu'a nagalo'yave'e'mo kame hu'nae. Kame hute'apae'mo nagalo'yavemo'mo yagaino ne'apateya enisole vaya'amogi'e apakae'e'mo kame hu'naya'monanafa

8 Maiko'agi yagaino ne'apateya enisole vaya'agi hu'a kame hute'a hu'a ae'a apakase'nage'a koku'napi'mo mago'e hu'a o'mai'nae.

9 Ali'a hapa fai'a apatalete'a alopa nagalo'yavemo akeya'vilaga mai'niya nagalo'yavemo'mo aigofe ge'aleti'mo muki ma mopafi vaya'mo apakesamo nefaiya nagalo'yavemo ali'a hafai'a atale'nageno ma mopafi'mo asagauno ai'niye. Mago agi'amo Nevo'ae ani agimo aepa'amo hane'niyana huno faipa huno ne'apateya vekae. Mago agi'amo Satani'ae ani agimo aepa'amo hane'niyana kame vekae. Apakaemo agae'e enisole vaya'a'e'mo ali'a hapafai'a apatale'nage'a ma mopafi'mo asagau'a ai'nae.

10 Ali'a hapafai'a apatale'nage'nae'mo afuvana koku'napati'mo alopa gefati'mo ge hu'apae'mo, Goti aulagale'mo feluga'e hani'ilaga'e'mo he ti'nenno konagatimogife'mo huno faipa huno ne'apateya vekamo koku'napati'mo ago ali'a hafai'a atale'naya'mofe'mo hemenimo Goti'a vaya'amogi apakufamo alino katino apatege ala kini vekamo himamu'aleti'mo huge Gotitimo'a yagaino apatege lekana paino ate'niya Kalaisi

ne'amo himamu'amo afole aige huno afole aigiye.

11 Konagatimogimo aikeli sipisipimo kola'aleti'mo lama ge'amo ae'a hakalo hu'a hapa pai'naya ge'aleti'mo ae'a agase'nae. Apakaemo apakai'api apakufae'mo apakesamo o'afi'a afa'a faligune, hu'a hu'nae.

12 Hu'naya'mofe'mo koku'na'e koku'napi mai'naya vaya'mogitapa'e'mo lapamogaga aiyo. Nevo'mo ma mopafi'e solovala anite'e'mo mai'naya vaya'aitegamo ago lami'niya'mofe'mo lapakaefe'mo vaehae, huta nehune. Agai'a afinafe'mo aise afina'mo hane'niye, huno agesamo afi'niya'mofe'mo lusi kava huno aipamo nele, hu'a hu'nae.

13 Nagalo'yavemo ali'a hafai'a ma mopafi'mo atale'nageno'ae'mo ago ali'a nahafai'a natale'nae, huno ageteno'ae'mo mafa'nemo alino ate'niya a kanomo kilino vegala ae'niye.

14 A kanomo uno ka'me kotegamo maisiyafe'mo alo huno ate'niya kotegamo halelino visiyafe'mo lole hakula'mo alopa namamo hilomo hakumo alino ami'nigeno ali'niye. Nagalo'yavemo'mo ohaesiyafe'mo lole'e mago'e kafugafi'e atupa kafugafi'e'mo yagaino atesigeno alagepa huno maisiya kotegamo halelino visiyafe'mo hakumo alino ami'niye.

15 Hakumo ali'nigeno'ae'mo nagalo'yavemo'a ani'mo alinino visiyafe'mo avayafati'mo alopa anikefamo nelamiya anikana huno aeno apakaeno atale'niye.

16 Ani'mo aeno apakaeno atale'niya'monanafa

mopamo'mo a kanomo ha maesiyafe'mo avayamo aka hu'nenno ani'mo alino nakai'niye.

¹⁷ Nagalo'yavemo'mo a kanoe'mo lusi kava huno aipamo leno ateteno a kanomo mafa'ne'amogimo Goti ge'amo akame hute'a Yesu'mo alino apave li'niya gemo o'atale'a atafau'a alagi nehaya vaya'aitegamo kame huno apatesiyafe'mo u'niye.

13

Solovala anipati'mo afole ai'niya afela afue'mo ava gemo hu'niya gemae

¹ U'na solovala ani agi'nale'mo he ti'na mai'ne'na agovana mago afela afumo solovala anipati'mo afole ai'nige'na age'nove. Naya lole'a lokiya'amo hane'nigeno seveni'a agenopamo hane'nigeno kakolita'amo kini vaya'mogi ne'malaya agufa kakolitamo lokiya'ale'mo hane'niye. Muki agenopa'ale'mo Goti agi'agana agufa agimo Goti agi'ale'mo huno faipa huno ate'niya agi'amo avo'mo kae male'niye.

² Age'nova afela pusimo agi'amo lepatigana huno mai'nigeno aiya'ala'mo afela afumo agi'amo meyamo aiyagana huno hane'nigeno avaya'amo laiyonimogi apavayagana huno hane'niye. Nagalo'yavemo'mo afela afumo lokiya'amo alino amitenno yagaino apatesiyafe'mo alino ate'nigeno himamu'amo alitenno mai'niye.

³ Afela afumo magoke agenopale'mo amagi'nageno falisiya agufa amu'mo ale'niya'monanafa ago aleno hate'nige'apae'mo

muki ma mopafi vaya'mogimo ani afela afueke'mo hapau aite'a akame hu'nae.

⁴ Nagalo'yavemo'mo afela afu'aite'mo yagaino apatesiya himamu'amo alino ami'niya'mofe'mo vaya'mogimo nagalo'yavelefe'mo mono hu'nae. Ani kava hu'a afela afulefe'mo mono hute'apae'mo, Ina la'mo afela afugana huno mai'niye. Ina la'mo afa'a kame huno ategaiye, hu'a hu'nae.

⁵ Afela afumo'a agai'a agi'ale'mo alino asaga huno ateteno'ae'mo, ala vekamo mai'nove, huno huteno Goti agi'ale'mo huno faipa huno ate'niya'mofe'mo foti tu'a kaimo agaemo afa'a yagaino apatesiyafe'mo Goti'a afa'a ageno atale'niye.

⁶ Agaemo Gotife'mo huno faipa huno atege Goti agi'ale'mo alino afepi atege Goti'a mai'niya kotegae'mo huno faipa huno atege koku'napi mai'naya vaya'aife'mo huno faipa huno apatege huno mai'niye.

⁷ Agaemo Goti vaya'amo kame huno apateteno aeno apakaseno muki nofi vaya'aitenagi muki alu apakufa'e alu apakufa'e vaya'aitenagi muki alu apake alu apakemo ne'aiya vaya'aitenagi muki alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'aitenagi huno yagaino apatesiyafe'mo Goti'a afa'a ategeno mai'niye.

⁸ Muki ma mopafi vaya'mo afa'a maisaya ya'mo ali'nisaya vaya'ai apaki'apimo avo'mo kae male'niya mukufi'mo apaki'apimo avo'mo kaeno o'male'nisiya vaya'mogimo afela afulefe'mo mono hugae. Ani mukumo ma mopamo faino ate'niya afina'mo kamiti amagi'naya sipisipi

vekamo muku'amo hane'niye.

⁹ Apakesamo hane'nisiya vaya'mogimo mani gemo alagepa hu'a afiyo.

¹⁰ Goti'a, kalavusi hu'a apategae, huno hu'nisiya vaya'mo kalavusi hu'a apategae. Naipeleti'mo apaisage'a faligae, huno hu'nisiya vaya'mo naipeleti'mo apaisage'a faligae, huno hu'niya'mofe'mo Goti aote vaya'amogimo hosu afina'mo o'atale'a atafau'a alagi hu'a maisaya kava'mo hane'niye.

Alu afela afumo ma mopafati'mo afole ai'niya afue'mo ava gemo hu'niya gemae

¹¹ Inagi agovana mago alu afela afumo ma mopafati'mo afole ai'nige'na age'nove. Lole lokiya'amo aikeli sipisipimo lokiya'alakana huno hane'nigeno nagalo'yavemo'a nehiya agufa gemo hu'niye.

¹² Agaemo hogote afela afumo'a ali'niya agufa himamu'amo aliteno hogote afela afumo himamu'aleti'mo ge hu'niye. Agaemo ma mopafati vaya'mo alino he tino apate'nige'apae'mo hogote afela afumo falisiya agufa amu'mo ale'niya'monanafa ago aleno hate'niya afela afulefe'mo mono hu'nae.

¹³ Napa tu afela afumo'a no'agaya agufa aune kava'mo mago'e kava'mo hu'niye. Mago kava'mo hu'niya kava'mo'a muki vaya'ai apaula-gale'mo ge hu'nigeno koku'napati'mo atamo em- ineno ma mopafi'mo le'niye.

¹⁴ Goti'a afa'a ategeni mai'ne'neni hogote afela afumo himamu'aleti'mo no'agaya agufa aune kava'mo mago'e kava'mo hu'niya'mofe'mo

ma mopafi vaya'mo humi apate'niye. Agaemo naipeleti'mo agenopafi'mo ai'nigeno falisiya agufa amu'mo ale'niya'monanafa ago aleno hate'niya afela afumo agi'ale'mo ali'a asaga hu'a atesayafe'mo, aune'amo alo hutapa maleyo, huno hu'niye.

¹⁵ Goti'a afa'a ategeni mai'nigeno'ae'mo aune ya'mo alo hu male'naya ya'mo afa'a maisiya ya'mo ami'nigeno age ai'niye. Agaemo aune yafe'mo mono osugune hu'a nehaya vaya'aife'mo apamagiyo, huno hapa pai'nige'a apamagi'nae.

¹⁶ Agaemo afa vayanagi ala apaki vayanagi kagemi ya'api'e vayanagi kagemi ya'apimo ohane'nisiya vayanagi kalavusi ali'ya ne'aliya vayanagi afa'a mai'naya vaya'aifenagi huno lamaga lapayate'mofi lapanile'mofi hutapa alagena ya'amo hu maleyo, huno hapa pai'niye.

¹⁷ Afela afumo alagena ya'amofi agi'amofi napa'amofi hu'a o'ali'nisaya vaya'mogimo afa'a miya ofaige maketi osuge hute'a afa'a mai'nae.

¹⁸ Alagepa hu'a agete'a afi'naya vaya'mogimo mani gemo afa'a afisaya agufa gemo hane'niye. Alagepa lapakesamo hane'nisiyana afela afumo napamo afa'a lekana paiyo. Ani napamo mago vekamo napamo hane'niye. Ani vekamo napa'amo sigisi hataleti sigisiti sigisi napamo hane'niye.

14

Miya faino hatu maeno apate'niya vaya'mogimo yokemo hu'naya gemae

¹ Halate agovana, ageyo, huno, aikeli sipisipimo Saiyoni avele'mo he tino mai'nige'apae'mo vani hataleti foti fo tauseni'a vaya'ai hapanile'mo agai'a agi'e afo'amo agi'e'mo avo'mo kae male'niya vaya'mo agae'e'mo magokepi lokae'a he ti'a mai'nage'na apake'nove.

² Apakete'nae'mo afuvana koku'napati'mo apakemo ai'naya gemo'mo alopa ani ha'yamo'mo age ne'aigekana hu'a alopa gefati'mo hakalu hakalu hugekana agufa apakemo ai'nage'na afi'nove. Apakemo ai'naya apakemo'mo vaya'mogimo gitamo amagi'nageno age ne'aigekana hu'a apake ai'nae.

³ Vani hataleti foti fo tauseni'a vaya'mogimo yagaino ne'apateya vekamo sia aulagalenagi lole'e lole'e vaya'ai apaulagalenagi vayatama vaya'ai apaulagalenagi hu'a he ti'a mai'ne'apae'mo sa-ufa yokemo hu'nae. Apakaemo ma mopafi vayapati'mo miya faino hatu maeno apate'niya vaya'amogige'mo afi'naya yokemo hu'nae.

⁴ Apakaemo a'ne'e'mo magokepi lokae'a havaete'a apakufamo ali'a hosu hu'a o'ate'naya vaya'mo yaveyave apaipa vaya'age'mo mai'nae. Apakaemo aikeli sipisipimo haiyategamo ne'vifi akame hu'a ne'vae. Agaemo ma mopafi vayapati'mo miya faino hatu maeno apate'niye. Yu vaya'mogimo hoyafati'mo hogoteno le'niya ne'ya'mo Goti'a ali'a ami'nageno Goti'a agai'a ne'ya'mo hane'niya kava hu'a apakaemo Goti'e aikeli sipisipi veka'e'mo vaya'animo mai'nae.

⁵ Aigofe gemo nosaya vaya'mo mai'nayanage'a vai'mo afa'a o'apamigae.

Lole'e mago'e enisole vaya'mogimo ge hu'naya gema'e

⁶ Halate agovana mago enisole vekamo'a alagepa faigoko gemo hanege hanege huno hane-siya gemo alu kotega alu kotegamo mai'naya vayanagi muki nofi vayanagi muki alu apake alu apakemo ne'aiya vayanagi muki alu apak-ufa'e alu apakufa'e vayanagi huno aeno hakalo huno hapa paisiyafe'mo koku'na'mo folagate'mo halelino u'niye.

⁷ Halelino ne'uno'ae'mo alopa gefati'mo ge huno'ae'mo, Goti'a agoti huno apatesiya afina'mo ago afole ai'niya'mofe'mo Gotife'mo koli hutetapa agi'ale'mo alitapa asaga hutapa ateyo. Koku'nanagi ma mopagi solovala aninagi ma mopafi'mo uno nelamiya ani'mogi huno alo hu'niya vekaeke'mo mono hiyo, huno hu'niye.

⁸ Huteno ne'vigeno'ae'mo anile mago napa tu enisole vekamo akame huno eno, Alopa taonimo Mamiloni kotegamo atamo leno asagalino hano hu'niye, he, leno asagalino hano hu'niye. Ani taonimo'a kumai kava'amo'mo lokiya ani'mo nofi alagafati anikana huno hane'nigeno muki vaya'mo alino apamiteno'ae'mo neyo, huno hu'niye, huno hu'niye.

⁹⁻¹⁰ Inagi anile'mo napa tali enisole vekamo'a anakae anakame huno eno alopa gefati'mo ge huno'ae'mo, Goti'a muki vaya'mogimo afela afulefe'mo mono huge aune'ae'mo mono huge nehu'apae'mo hapanile'mofi apayate'mofi hu'a alagena ya'amo ali'a mai'naya vaya'aife'mo Goti'a aipamo leno ne'apate. Goti'a aipamo leno ne'apateya kava'amo'mo mago lokiya anikana

huno hane'niyanageno alino apamisige'a ne-gae. Goti'a anilafa'mo alino nofi alagafati anipi'mo olaki'nifa lokiya ani'age'mo aipamo leno nel'apateya ani'age'mo agai'a kapufi'mo alino laki male'niyanageno alino apamisige'a ne-gae. Apakaemo apaote enisole vaya'ai apaula-gale'e aikeli sipisipimo aulagale'e'mo mai'ne'a yafapi'mo neleya atafi'mo maisageno lusi kava huno apakafu kigiye.

11 Atafi'mo maisageno apakafu nek-isigeno'ae'mo halina'amo aino hano osuno aige aige huno maigiye. Afela afulefe'mo mono huge aune yafe'mo mono huge agi'alefe'mo alagena ya'amo alige hu'a mai'nisaya vaya'mogimo feluga'e hani'ilaga'e'mo mai'a falu osu'a apakafu kige kige hu'a maigae, huno hu'niye.

12 Huno hu'niya'mofe'mo apaote vaya'mogi Goti ke'aepa ge'amo akame hute'a Yesu'mo o'atale'a agaefe'mo apakesa afi'a fatago nehaya vaya'mogimo o'atale'a lokiya vai'a maiyo.

13 Inagi afuvana mago vekamo'a koku'napati'mo ge huno'ae'mo, Avo'mo kao. Ani afinateti'mo Ala kava nepi'mo mai'ne'a falisaya vaya'mogimo Goti aulagale'mo alagepa hu'a mai'nayanage'a afa'a apamogaga aigae, huno hu'nigeno Goti Auneme'amo'mo huno'ae'mo, he, falite'apae'mo alagepa kava'mo hu'naya anona'apimo alini'a ugaya'mofe'mo lokiya ali'ya'apimo atale'a mai'a falu hugae, huno hu'niye.

Ma mopafi'mo ne'ya'mo ago le'nigeno'ae'mo hatagauno ali'niya gemae

14 Hutege'na agovana yaveyave hiya'mo hane'nigeno vemo mafa'nemo ani hiyate'mo fai mai'nigeno agenopale kakolitamo ae'a apakase'naya vaya'mogi ali'a ne'malaya agufa kakolitamo hane'nigeno ayapi'mo ave nege nege naipemo aino fagagifa naipemo ali'nige'na age'nove.

15 Age'nogeno'ae'mo mago alu enisole vekamo'a aote mono nopati'mo eno hiyate'mo fai mai'niya vekae'mo alopa gefati'mo, Ma mopafi ne'ya'mo afu le'nigeno'ae'mo ne'ya'mo alisana afina'mo ago afole ai'niyanagi naipekamo alinikuka hataga huka aliyo, huno ha pai'niye.

16 Ha pai'nigeno'ae'mo hiyate'mo fai mai'niya vekamo lamino ma mopafi ne'ya'mo hataga hulino uneno huteno'ae'mo ma mopafi ne'ya'mo ali'niye.

17 Mago alu enisole vekamo koku'napi aote mono nopati'mo agae'e'mo eno aino fagagifa naipemo ali'niye.

18 Mago alu enisole vekamo ofalinimo ne'malaya hi'yalamute'mo hane'niya atale'mo ne'yagaiya vekamo'a eno aino fagagifa naipemo ali'niya enisole vekae'mo alopa gefati'mo, Nofi alagamo ago afu le'niyanagi ave nege nege naipemo aino fagagifa naipekamo alinikuka ma mopafi nofi alagamo hataga huka aliyo, huno ha pai'niye.

19 Enisole vekamo'a aino fagagifa naipe'aleti'mo ma mopafi nofi alagamo hataga hulino uneno huteno nofi alagamo aliteno alopa yafa yuvapafi'mo alino yaga auno male'niye.

Goti'a aipamo leno apate'niyanageno'ae'mo ali'ya'amo ne'aliya vekamo'a aiyaleti'mo aeno lata paisiyafe'mo yuvapafi'mo alino male'niye.

²⁰ Taoni malagamo alopa yuvapafi'mo aiyaleti'mo aeno latapai'nigeno kola ani'mo nelamiya anikana huno lami'niye. Lami'niya kola'mo'a hosi afumo avayafi nofite'mo haineno magoke aiyaya huno hane'nigeno tali hataleti kilomita yatala yakana huno hane'niye.

15

Mago enisole vaya'mogi henaga'amo afole aisiya afinafe'mo kayo'mo ali'naya gemae

¹ Agete'nae'mo agovana mago'e aune kavafe'mo lusi kava hu'a hapau ne'aiya agufa aune kava'mo hane'niyana seveni'a enisole vaya'mogi seveni'a kayo'mo ali'nae. Ani kayo'mo Goti'a aipamo leno ne'apateyanageno apamagisigeno hano hugiya'mofe'mo henaga'amo ani kayo'mo afole aisiyafe'mo hane'niye.

² Agovana mago ani kotu'mo'a kalasigana huno aeno ha neleya ani kotute'mo atamo nelege'na age'nove. Ani ani kotu'mo agi'nale'mo mago vaya'mogimo afela afumo ae'a apakasege aune ya'mo ae'a agasege napa agi'amo ae'a agasege hu'a mai'naya vaya'mo he ti'a mai'nae. Goti'a mago alopa gitagana agufa ya'mo alino apami'nige'a ali'a amagi'nae.

³ Apakaemo Mosese'a Goti ali'ya'amo ne'aliya vekamo yokemo aikeli sipisipimo yoke'amo hu'nae. Ani yokemo hu'apae'mo,

Ala kava ne'mo kayamufa'age Gotigae, Mago'e kava'mo nehanage'apae'mo hapau ne'aiye. Apaote vaya'aite'mo yagaika ne'apatana ala kini ne'apimogae, nehana kavakamo kanale kava'age'mo hane'nigeka lama ge kava'mo nehane.

⁴ O Ala kava nene, hu'a, kagaikage'mo kaote vekamo mai'nana'mofe'mo ina lagimo kagaefe'mo koli osu'a kagikale'mo ali'a asaga osugae. Kagaemo anona'apilefe'mo alagepa huka alika fako huka apateteka ne'apamina kavakamo ago afole ai'niya'mofe'mo muki alu nofi vaya alu nofi vaya'mogimo e'a kaulagale'mo kagaefe'mo mono hugae, hu'a hu'nae.

⁵ Hutage'nae'mo agovana koku'napi aote mono nopi'mo kita'amo aote aote huno yaki male'nige'apae'mo

⁶ seveni'a enisole vaya'mogimo seveni'a kayo'mo ali'naya vaya'mo aote mono nopati'mo emi e'nae. Alagepa kukenamo alave alave'age nehia kukenamo vaili'naya vaya'mogimo hapaifi'yale'mo golileti'mo alo hu'naya kukenamo vaili'nae.

⁷ Mago vekamo lole'e lole'e vayapati vekamo'a seveni'a goli yuvapamo alino seveni'a enisole vaya'mo apami'niye. Goti'a maige maige huno mai'neni maino hano osuno ne'maiya Goti'a aipamo leno ne'apateya kava'mo yuvapafi'mo havaite'niye.

⁸ Goti'a ha le konali ya'a'e ayamufa'amo'e'mo ata legekana huno nelegeno halina'amo ailino aote mono nopi'mo haino havai

te'nige'apae'mo muki vaya'amo afa'a fale'a hai'a maima maima o'u'nisage'apae'mo seveni'a enisole vaya'mogimo seveni'a kayoteti'mo apamagime apamagime u'a apamagi'a hano hutesage'apaeke'mo afa'a fale'a haigae.

16

Goti'a aipamo leno ne'apateya kava'amo age'niya gema

¹ Hutege'nae'mo afuvana aote mono nopati'mo alopa gefati'mo seveni'a enisole vaya'aife'mo, Goti'a aipamo leno ne'apateya kayo'mo seveni'a yuvapafi'mo hane'niyanagi alinitutapa ma mopafi'mo aitapa lakiyo, huno hapa pai'nige'na afi'nove.

² Hogote enisole vekamo'a yuvapa'amo alinino uno ma mopafi'mo aino laki'niye. Laki'nigeno afela afumo alagena ya'amo alite'a afela afumo aune'ae'mo mono hu'a mai'naya vaya'ai apakufale'mo lusi apamu'mo apale'nigeno apakafu ki'niye.

³ Napa tu enisole vekamo'a yuvapa'amo alinino uno solovala anipi'mo aino laki'nigeno fali'niya vekamo agufafati'mo kolakana agufa kola ani'mo alino hamale'nige'apae'mo muki anipi'mo mai'naya ya'mo fali'nae.

⁴ Napa tali enisole vekamo'a yuvapa'amo alinino uno alopa ani'mo nelamiya anipi'e aise ani'mo nelamiya anipi'e'mo aino laki'nigeno kola ani'mo alino hamale'niye.

⁵ Anite'mo ne'yagaiya enisole vekamo'a huno'ae'mo,

O Ala kava nene, huno, Kagaemo fatago vekamo mai'nane. Hogoteka mai'neka hemeni'e'mo ne'mainanageka henaga'a'e'mo afa'a maisana vekamo mai'nane. Kagaemo kava'apimo alika fako huka ne'apatekae'mo fatago kava'mo nehane.

⁶ Apakaemo apaote vayakamo kamiti apamagi'nageno kola'apimo asagauno ai'niya'mofe'mo hosu kava'apimo anona'apilefe'mo kola'mo nesayafe'mo alika apami'nane. Kola'mo nesaya vaya'mo mai'naya'mofe'mae, huno hu'nige'na afi'nove.

⁷ Hutege'na afuvana ofalinimo ne'malaya hi'yalamuteti'mo huno'ae'mo, He, Ala kava ne'mo Gotigae. Kayamufa vekamae. Alagepa huka alika fako huka apatetekae'mo fatago kavakamo nehane, huno hu'nige'na afi'nove.

⁸ Hutegeni napa fo enisole vekamo'a yuvapa'amo alinino uno yegele'mo aino laki'nigeno'ae'mo Goti'a yegemo leno apasagalisiya himamu'amo alino ami'nigeno yegemo'mo leno apasagali'niye.

⁹ Yegemo'mo leno apasagali'nige'apae'mo ma mopafi vaya'mogimo Goti'a ani kayo'mo aepa vekamo agi'ale'mo hu'a faipa hu'a ate'nae. Apaipamo ali'a afe ole'naya'mofe'mo agi'ale'mo ali'a asaga hu'a o'ate'nae.

¹⁰ Napa faefu enisole vekamo'a yuvapa'amo alinino uno afela afumo mai'neni yagaino ne'apateya sia'ale'mo aino laki'nigeno muki haopa'alagamo afela afumo'a yagaino

ne'apateya haopalagamo hani hu'nigeno lusi kava huno apakafu ki'nige'apae'mo apavenafu'nafi'mo apaveteti'mo hani'a alagi hute'a mai'nae.

¹¹ Hu'nageno'ae'mo lusi apamu'mo apale'nigeno apakafu ki'niya'mofe'mo koku'napi ne'maiya Goti agi'ale'mo hu'a faipa hu'a ate'naya'monanafa apaipamo ali'a afe lete'a hosu kava'apimo o'atale'nae.

¹² Napa sigisi enisole vekamo'a yuvapa'amo alinino uno alopa ani'mo uno nelamiya ani'mo agi'amo Yufaletisi anipi'mo aino laki'nigeno yegemo haine ne'eya kotegamo yagai'a ne'apataya kini vaya'mo esaya ka'mo valino apatesiyafe'mo ani'mo lane'niye.

¹³ Hutege'na agovana mago hosu aune vekamo alopa nagalo'yavemo avayafati'mo emi'nege mago alu hosu aune vekamo afela afumo avayafati'mo emi'nege mago hosu aune vekamo aigofe aune vekamo avayafati'mo emi'nege hu'a emi'e'a mai'nae. Ani lole'e mago'e hosu apaune vaya'mo esokana hu'a mai'nage'na apake'nove.

¹⁴ Apakaemo hosu apaune vaya'mo mai'ne'apae'mo aeto kava'mo no'agaya agufa aune kava'mo hu'nae. Apakaemo muki yagai'a ne'apataya kini vaya'aite'e vaya'aite'e'mo u e'a hu'a ala afina'mo muki lokiya'age Goti'a lekana pai male'niya afina'mo kame hisayafe'mo ali'a anupa hu'a apate'nae.

¹⁵ Yesu'a, Afiyo, kumaya'mo ne'aliya vaya'mo ne'aya kava hu'na emi'nesuge'apae'mo hapau aigae. Apakufalaga'age'mo mai'nisageno apavagage osisiyafe'mo apau okale'a

kukena'apimo alagepa hu'a hu malete'a yagai'a ne'maisaya vaya'mogi Goti aulagale'mo alagepa hu'a mai'nayanage'a afa'a apamogaga aigae, huno hu'niye.

¹⁶ Hutege'apae'mo hosu apaune vaya'mogimo kini vaya'mo mago mopamo agi'amo Himulu gefati'mo Amaketoni kotegamo ali'a anupa hu'a apate'nae.

¹⁷ Napa seveni enisole vekamo'a yuvapa'amo alinino uno hiya koku'napi'mo aino laki'nigeno'ae'mo mago vekamo aote mono nopati'mo yagaino ne'apateya vekamo sia'aleti'mo alopa gefati'mo, muki kava'mo alagi hano hu'niye, huno hu'niye.

¹⁸ Huno hutegeno hafosamo haigefe hu'nigeno'ae'mo alino alave alave huteno alopa agemo aiteno hakalu hakalu hu'nigeno lusi imima'mo ali'niye. Ani lusi imima'mo vaya'mo ma mopafi'mo mai'nageno'ae'mo ne'aliya agufa imima'mo o'ali'nifa aeno agase'niya agufa imima'mo ali'niye.

¹⁹ Lusi imima'mo aliteno alopa taonifi mopamo alino aino akaka vae'nigeno alino fako huno lole'e mago'e atupamo hamaleno ate'niye. Muki alu kotega alu kotegamo hane'niya taonimo asagauno ai'niye. Goti'a alopa taonimo Mamiloni taonie'mo age okanino agesamo afiteno nofi alagafati ani'mo kapufi'mo havai te'niya ani'mo alino ami'niya kava huno aipamo leno apateteno lusi kayo'mo apami'niye.

²⁰ Muki ani ago'nanena'amo aune he'nigeno muki ave'e'mo aune heno uno lageso husiyategamo u'niye.

21 Koku'napati'mo lusi ko mopa ko'mo ma mopafi vaya'aitegamo ai'niye. Magoke magoke ko mopa ko'mo kana hu'niya ya'amo lole laisi kukana huno kana'amo hane'niye. Goti'a lusi ko mopa ko kayoteti'mo apamagi'niya'mofe'mo Goti agi'ale'mo hu'a faipa hu'a ate'nae.

17

Kumai kava'mo hu'niya a kanoe'mo ava gemo hu'niya gema

1 Mago enisole vekamo seveni'a yuvapamo ali'naya enisole vayapati vekamo'a nagaefe'mo, Eno, Goti'a kumai a kanomo alopa ani'mo agotofule'mo fai mai'niya a kanomo kayo'mo amisiya kava'mo ali'na kave liguve.

2 Ma mopafi'mo ala kini vaya'mogimo agae'e'mo kumai kava'mo hu'nae. Vaya'mogi ani'mo ne'ne'apae'mo negi nagi nehaya kava hu'a muki ma mopafi vaya'mogimo ani a kano'e'mo kumai kava'mo hute'a negi nagi kava hu'a mai'nae, huno naha pai'niye.

3 Nagaemo Goti Auneme'afi'mo mai'ne'na naune kava'mo hu'na mai'nogeno'ae'mo ani enisole vekamo'a ka'me kotega navalelino u'niye. Agovana mago a kanomo'a haesa afela afule'mo fai mai'niye. Afela afumo agufale'mo asole agimo Goti agi'agana agufa agi'amo Goti agi'ale'mo huno faipa huno ate'niya agi'amo hane'niye. Afela afumo'mo seveni'a agenopamo hane'nigeno naya lole'a lokiya'amo hane'niye.

4 Ani a kanomo'a lusi monileti'mo miya nefaiya agufa kukenamo oko kukena'e haesa

kukena'e'mo vaili'nigeno goli konali yanagi lusi monileti'mo miya nefaiya konali yafanagi alagepa sesugi huno agufale'mo vaino ali'nigeno agufaleti'mo alave alave'age'mo hu'niye. Agaemo goli kapumo ayapi'mo ali'nigeno ani kapufi'mo alagi hosu faipa ya'e kumai kava'mo nehaya kava'a'e'mo havai te'niye.

⁵ Hanile'mo hane'niya agimo aepa'amo fala ki agi'amo avo'mo kae male'niyana

ALOPA MAMILONI'AE. KUMAI A'NE ANAGA'AI
 ITA'APIMO'MO MAI'NIYE. HU'A FAIPA HU'A
 NE'ATAYA VAYA'AI ITA'APIMO'MO MAI'NIYE,
 huno hu'niye.

⁶ Ani a kanomo'mo asole apaote vaya'mo nefaliya kava'mo aepa a kanomo mai'nenoe'mo Yesu agi'alefe'mo fali'naya vaya'ai kola'apimo neteno negi nagi huno mai'nige'na age'nove. Agete'nae'mo lusi kava hu'na nahau ai'nove.

⁷ Nahau ai'nogeno'ae'mo enisole vekamo'a, na kava higeka kahau ne'aine, huno nafi ge'niye. Nagaemo a kanomo'mo fala ki'niya aepa'a'e afela afule'mo fai mai'nigeno afela afumo'mo seveni'a agenopamo hane'nigeno naya lole'a lokiya'amo hane'niya afela afumo'mo fala ki'niya aepa'a'e'mo ali'na kave liguve.

⁸ Age'nana afela afumo hogoteno mai'niyana hemenimo o'mai'niyanageno henaga'amo ive kelifati'mo afole aitesigeno alagi alino ago'ya lagauno atalegaiye. Ma mopafi vaya'mo Goti'a ma mopamo alo osu'niya afina'mo afa'a maisaya ya'mo ali'nisaya vaya'ai apaki'apimo hane'niya mukufi'mo avo'mo kaeno o'male'nisiya vaya'mogimo afela afumo agete'apae'mo

hapau aigae. Hogoteno mai'niyana hemenimo o'mai'niyanageno henaga'amo halate afole aigiya'mofe'mo hapau aigae.

⁹ Alagepa hu'a afisayafe'mo alagepa hu'a apakesamo afisaya agufa apakesamo haneno. Seveni'a agenopamo hane'niya kava huno a kanomo'mo seveni'a avele'mo itopale'mo mai'niya avemo hane'niye. Ani kava huno seveni'a agenopamo hane'niya kava hu'a seveni'a kini vaya'mo mai'nae.

¹⁰ Faefu'a kini vaya'mo ago hano hutageno magoke kini vekamo mai'nigeno mago alu kini vekamo afole o'ai'niye. Afole aitenoa'e'mo aise afina'mo maigiye.

¹¹ Afela afumo hogoteno mai'niyanageno hemenimo o'mai'nigeno napa eiti kini vekamo mai'niye. Agaemo seveni'a kini vayapati vekamo mai'niyanageno alino ago'ya lagauno atalegaiye.

¹² Age'nana afela afumo lokiya'amo naya lole'a lokiya'amo hane'niya kava hu'a naya lole'a kini vaya'mo mai'nae. Hemenimo yagai'a no'apatayanageno himamu'apimo alino apamisige'apae'mo afela afu'e'mo magokepi lokae'a magoke aovafi'mo aise afina'mo yagai'a apategae.

¹³ Apakaemo magoke apaipa apakesamo alite'a afela afumo himamu'apimo amite'a aiyafi'mo maigae.

¹⁴ Apakaemo aikeli sipisipi'e'mo kame hugayana sipisipimo'a ago huno aeno apakasegaiye. Agaemo ala kava vaya'ai ala kava ne'apimo mai'neni kini vaya'aite'mo yagaino ne'apateya kini vekamo mai'niya'mofe'mo huno

aeno apakasegaiye. Lekana paino apate'нено keya aeno ge hu'niyanage'a o'atale'a akame nehaya vaya'mogimo agae'e'mo magokepi lokae'a maigae, huno hu'niye.

¹⁵ Enisole vekamo'a huno'ae'mo, Kumai a kanomo'a monimo ne'aliya a kanomo ani'mo agotofule'mo mai'niya ani'mo hane'niya kava hu'a vaya'mo mai'nae. Ani vaya'mo muki alu apakufa'e alu apakufa'e vayanagi muki asole vayanagi muki alu kotega alu kotegamo mai'naya vayanagi muki alu apake alu apakemo ne'aiya vaya'mogi hu'a mai'nae.

¹⁶ Afela afu'e naya lole'a lokiya'amo hane'niya ya'e'mo kini vaya'mo mai'naya vaya'e'mo kumai kava'mo huteno monimo ne'aliya a kanoe'mo alagi ohapaugiye. Apakaemo kukena'amo ali'a asagi'a atalesageno agufalaga'age'mo mai'nisige'apae'mo ame he'a nete'a atafi'mo ali'a kae'a asagali'a atalegae.

¹⁷ Na kava hige'apaene. Goti'a ani kava'mo hugae, huno hu male'niya kava'mo hisayafe'mo ani agufa apaipamo alino apami'nige'a magoke apaipamo alite'a yagaisaya himamu'apimo ali'a afela afumo amite'a aiyafi'mo maime maime ne'ageno'ae'mo Goti ge'amo afole ai'niye.

¹⁸ Age'nana a kanomo mai'niya kava huno alopa taonimo'mo yagai'a ne'apataya kini vaya'aite'mo yagaino ne'apateya taonimo Mamiloni taonimo hane'niye, huno naha pai'niye.

Mamiloni taonimo atamo'mo leno asagalino hano huno atale'niya gemae

¹ Hutege'nae'mo agovana mago alu enisole vekamo koku'napati'mo emine'nige'na age'nove. Lusi himamu'amo ali'nigeno ha le konali ya'amo'mo ma mopafi'mo aeno ha le'niye.

² Alopa gefati'mo ge huno'ae'mo, Alopa taonimo Mamiloni taonimo atamo'mo leno asagalino hano hu'niye. He, leno asagalino hano hu'niye. Hosu enisole vayanagi muki hosu apaune vayanagi muki o'ne namagi alagi hosu faipa namagi hu'a ani taonimo no atufa'ale'mo mai'nae.

³ Ani taonifi'mo hane'niya kumai kava'amo'mo nofi alagafati ani'mo lokiya anikana huno hane'nige'apae'mo muki alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'mogimo ali'a ne'nae. Ma mopafi kini vaya'mogimo agae'e'mo kumai kava'mo hu'nae. Agaemo lusi kava huno ha'ye hu'nige'apae'mo ma mopafi misinisi vaya'mogimo ali'a maketi hute'a lusi kagemi ya'apimo hane'niya vaya'mo mai'nae, huno hu'niye.

⁴ Huno hutegeni mago alu vekamo'a koku'napati'mo huno'ae'mo, Vaya'nimogitapae, huno, kumai kava'mo nehiya a kanomo ataletapa eyo. Hosu kavanagetapa agae'e'mo magokepi lokaeta hosu kava'mo vai'amo alige amisuva kayo'mo alige hutapa aligae.

⁵ Agaemo hosu kava'mo huno maleme maleme nehaigeno koku'napi'mo hai'nigeno Goti'a hosu kava'ae'mo age okanino agesa afifi nehiye.

6 Lapami'niya kava hutapa amiyo. Hosu kava'amo anona'alefe'mo lone ya'mo alita maleta lokaetapa amiyo. Agai'a kapufi'mo lapami'niya anitefe'mo alita lonele'mo maleta lokaetapa amiyo.

7 Agaemo konali yafe'mo ha'ye hu'nigeno ali'niya ya'e'mo ali'niya kava hutapa agafu kisigeno avovo hisiyafe'mo alita amiyo. Agai'ae'mo huno'ae'mo, Muki vaya'aite'mo yagai'na ne'apatova a kanomo mai'nove. Kogu a'mo o'mai'nove. Afa'a yulagefa o'ai'na alagepa hu'na maige maige hu'na maiguve, huno nehiya'mofe'mo

8 asole kayo'mo magoke afina'mo aligiye. Kaita haesigeno yulagefa aitenoe'mo lusi aga tegaiye. Ala kava ne'mo Goti'a agoti huno ne'ateya vekamo muki lokiya'age vekamo mai'niya'mofe'mo atamo'mo leno asagalino leno hano huno atalegaiye, huno hu'niye.

9 Ma mopafi kini vaya'mogimo agae'e'mo kumai kava'mo huge hapa'ye huge agae'e'mo hapa'ye hu'nige'apae'mo alope kagemi ya'mo alige hu'a mai'naya vaya'mogimo agayana taonimo ata le'nigeno halinamo ai'nige'a agete'apae'mo yulagefa ne'ai'apae'mo avi'ya hugae.

10 Agafu kisige'apae'mo lusi kava hu'a apamo'ya aite'a afagitega mai'ne'apae'mo, avovo, hute'a, alope taoniyo, Mamiloniyo, himamu taoniyo. Aise afina'mo magoke aovafi'mo hosu kavakamo anonakalefe'mo ali'nane, hu'a hugae.

11 Kagemi ya'apimo miya faisaya vaya'mo

o'maigaya'mofe'mo ma mopafi misinisi
vaya'mogimo avi'ya hute'a yulagefa aigae.

¹² Mago vaya'mogi goli yafanagi siluva
yafanagi konali yafanagi sesugi alagepa
lavolavogi oko lavolavogi silika lavolavogi haesa
lavolavogi muki alu alagepa atu alu alagepa
atu'mo ne'aiya yosagi afela afumo aveteti'mo alo
hu'naya yanagi alopa miyateti'mo miya nefaiya
yosagi haesa kapaleti'mo alo hu'naya yanagi
aeni kapaleti'mo alo hu'naya yanagi lapasa
lapase yafanagi

¹³ kimamufagi ne'yate'mo ne'malaya yanagi
atafi kageno alagepa atu'mo ne'aiya yanagi
masave malasiniği apakufale'mo falageno
alagepa atu'mo ne'aiya uveligi nofi alagafati
aninagi ne'naya uveligi peleti maya falaovagi
laisigana ne'ya'mo agi'amo vitigi pulumakagi
sipisipigi hosigi hosimo talalagi afa ali'ya ne'aliya
vayanagi hu'a miya ofaigae.

¹⁴ Lusi misinisi vaya'mogimo agaefe'mo, Muki
yafe'mo kaha'ye higeka alisanafe'mo kahau'niya
ya'mo ago hano hu'niye. Muki kagemi yaka'e
konali yaka'e'mo alagi hano hu'niyanageka ha-
late o'aligane, hu'a hugae.

¹⁵ Lusi misinisi nehaya vaya'mogimo ani
taonifi'mo misinisi hute'a alopa kagemi ya'apimo
ali'naya vaya'mo afagitega maigae. Agae'e'mo
magokepi apakafu kisiyafe'mo apamo'ya aite'a
afagitega mai'ne'a avi'ya'mo hu'a yulagefa ai'a
ategae.

¹⁶ Kage kage nehu'apae'mo, Alopa taonimo'a
alagepa lavolavogi oko kukenagi haesa kuken-
amogi huno alino vai'niye. Goli konali yanagi

alagepa yafa konali yanagi sesumogi huno alino vai'niya'monanafa

¹⁷ magoke afina'mo muki ya'amo atale'nigeno alagi lageso hu'niye, hu'a hugae.

Muki vaya'mo sipile'mo ne'aliya vayanagi sipifi'mo ne'vaya vayanagi sipifi ali'ya'mo ne'aliya vayanagi muki vaya'amogimo solovala anite'mo misinisi nehaya vaya'mogi hu'a afagitega he ti'a mai'nae.

¹⁸ He ti'a mai'ne'a agayana ata le'nigeno halinamo ai'nige'a agete'apae'mo, haiya taonimo'a ani taonigana huno hane'niye, hu'a hugae.

¹⁹ Mumusopamo ali'a apakenopafi'mo yaga au'a falete'a avi'ya'mo hu'a yulagefa ai'a ne'ate'apae'mo kage kage nehu'a, muki sipimo solovala anite'mo ne'vaya sipimo aepa vaya'mogimo taonifi'mo hane'niya kagemi ya'aleti'mo kagemi ya'api'e vaya'mo hamale'nayana magoke afina'mo alopa taonimo hano hu'niye, hu'a hugae.

²⁰ Koku'napi vayanagi lapamogaga aitapa ateyo. Lapaote vayanagi apa vayanagi Gotitegati gemo alinita etapa aeta hakalo hutapa hapa nepaiya vayanagi hutapa lapamogaga aiyo. Lapakaetegamo hosu kava'mo hu'nigeno Goti'a kava'amo alino fako huno ateteno kayo'mo ami'niye, huno hapa pai'niye.

²¹ Hapa paitegeno lokiya enisole vekamo'a alopa yafa'mo monu yafakana agufa yafateti'mo vitimo lata nepaiya agufa yafakana huno alino solovala anipi'mo yaga auno ataleteno'ae'mo, ani kava huno ayamukiki huno alopa Mamiloni taon-

imo alino yaga auno atalesige'apae'mo halate mago'e hu'a o'agegae.

²² Gitamo'mo age aige alu yoke alu yokemo huge kepati'mo huge pikulimo huge nehiya gemo halate kagaetegati'mo mago'e hu'a o'afigae. Alu ali'ya alu ali'yate'mo age'nisaya vaya'mogimo halate kagaetegamo ali'ya'mo alisage'a o'apakegae. Monu yafa'mo'a viti alagamo lata nepaigeno age ne'aiya agemo halate kagaetegati'mo age aisige'a o'afigae.

²³ Mago lamumo'mo halate kagaetegamo aeno ha olegaiye. A'mo ali'nisaya ve'e vele'mo mai'nisaya a'mafa'nemogi'e'mo yalave kavafe'mo halate kagaefe'mo amuse nehaya gemo hisage'a o'afigae. Kgae misinisi vayakamogimo ala apaki'apimo ma mopafi vaya'ai apaulagale'mo hogote apaki'apimo ali'nae. Kagaemo Satani himamu'aleti'mo no'agaya aune kava'mo hutekae'mo muki alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'ai apakesamo fai'nane.

²⁴ Agaemo Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'e apaote vaya'e'mo kamiti apamagi'niye. Muki ani apamagi'niya vaya'ai kola'apimo ani taonifi'mo hane'nigeno Goti'a kahauya huno ageno ava te'niye, huno hu'niye.

19

¹ Hutege'na afuvana asole vaya'mogimo ne'aiya agufa apakemo ai'nage'na afi'nove. Koku'napi'mo mai'ne'a Himulu gefati'mo hu'apae'mo, Haleluya, hu'a hu'nae. Ani gemo

aepa'amo Goti agi'ale'mo alitapa asaga hiyo. Gotitimo'a apakufamo alino katino ne'apateya vekae. Agai'age'mo himamu'a'e vekamo mai'niya'mofe'mo agi'ale'mo ali'a asaga hu'a ateyo.

² Alagi lama ge huno fatago kava'mo huno alino fako huno ne'apate. Agaemo mago'e huno kumai kava'mo huteno monimo ne'aliya a kanomo avaleno alino agoti huno ate'niye. Ani a kanomo'a kumai kava'mo huteno'ae'mo muki ma mopafi vaya'mo alino hosu huno apateteno Goti ali'ya'amo ne'aliya vaya'amo kamiti apamagi'nigeno'ae'mo anona'alefe'mo ami'niye, hu'a hu'nae.

³ Halate alopa gefati'mo ge hu'apae'mo, Haleluya, Atamo'mo leno asaga neligeno'ae'mo halina'amo'mo muki afina'mo aino hano osuno ailino haine ne'e, hu'a hu'nae.

⁴ Tuveti fo'a vayatama vaya'e lole'e lole'e vaya'mogi'e'mo asagau ai'a apago'ya fai'ne'apae'mo yagaino ne'apateya vekamo sia'ale'mo fai mai'niya Gotife'mo mono hute'apae'mo, Lama ge Haleluya, hu'a hu'nae.

Sipisipi vekamo'mo a'mo alisiya afina'mo ne'ya'mo nesaya kavafe'mo ava gemo hu'niya gema.

⁵ Hutageno mago vekamo'a yagaino ne'apateya vekamo sia'aleti'mo ge huno'ae'mo, Muki vaya'amogitapamo ali'ya'amo ne'aliya vayanagi agaefe'mo koli nehaya vayanagi apaki ohane'nisiya vayanagi apaki hane'nisiya vaya'mogi hutapa Goti agi'ale'mo alitapa asaga hiyo, huno hu'niye.

6 Hutege'nae'mo afuvana asole vaya'mogimo apake ai'naya apakemo'mo alopa ani ha'yamo'mo hakalu hakalu huno age aigekana hu'a apakemo ai'nage'na afi'nove. Apakaemo, Haleluya, hu'a, Ala kava netimo Goti'a muki lokiya'age vekamo'a yagaino ne'apate.

7 Amuse huta lamogaga aiteta agi'ale'mo alita asaga higetao. Na kava higetaene. Sipisipi vekamo'mo a'mo alisiya afina'mo ago afole ai'nigeno a'amo agai'amo alo huno ate'niya'mofe'mae.

8 Alagepa yaveyave'age huteno aeno ha le'niya kukenamo o'ani'ya ofai'niya kukenamo alino vaisiyafe'mo alino ami'niye, hu'a hu'nae. Ani alagepa kukenamo hane'niya kava huno Goti'a fatago kava'amo alino apami'nige'a apaote vaya'amogi ali'a vai'a ali'naya kava'mo hane'niye.

9 Hu'a hutageno enisole vekamo'a, Sipisipi vekamo'mo a'mo alisiya afina'mo ne'ya'mo ne-sayafe'mo eyo, huno ge hu'niya vaya'mo Goti aulagale'mo alagepa hu'a mai'nayanage'a afa'a apamogaga aigae, huka avo'mo kao. Mani gemo Goti lama ge'amo hane'niye, huno naha pai'niye.

10 Naha pai'nige'na agaefe'mo mono hisuvafe'mo aiyafi'mo asagau'na aite'na nago'ya fai'nogeno'ae'mo, Nagaefe'mo mono osuvo. Kgae'e konagakamogi'e'mo Yesufe'mo ava gele'mo atafau'a alagi hu'naya konagakamogi'e'mo magoke agufa ali'ya'amo ne'alune. Gotifeke'mo mono huvo. Goti Auneme'amo'mo Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vaya'mo ani gemo

alino apami'nige'a Yesufe'mo ava gemo nehae, huno naha pai'niye.

Yaveyave hosile'mo fai mai'niya vekae'mo ava gemo hu'niya gemae

¹¹ Agovana koku'na'mo halo ai'nigeno naulagale'mo yaveyave hosimo mai'nigeno ani hosile'mo fai mai'niya vekamo agi'amo hane'niyana ali'ya'mo alagi o'ataleno alige gemo o'ataleno huge nehiya vekae. Mago alu agi'amo hane'niyana alagi lama ge'age'mo nehiya vekae. Agaemo fatago kava'aleti'mo vaya'ai kava'apimo alino fako huno apatege kame huno apatege huno mai'niye.

¹² Aulagala'mo'a ata legekana huno nelegeno agenopale'mo asole kakolitamo kini vaya'mogi male'a ne'aliya agufa kakolitamo maleno ali'niye. Agai'a agufale'mo agi'amo avo'mo kae male'niya agi'amo agai'age'mo afi'niyana muki vaya'mogi o'afi'nae.

¹³ Yatala kukena'ale'mo kola'mo hane'niye. Agi'amo hane'niyana Goti ge'agana huno ne'maiya vekae.

¹⁴ Koku'napi'mo asole ati vaya'mogimo yaveyave kukenamo vai'a alite'a yaveyave hosile'mo fai mai'ne'a akame hu'a u'nae.

¹⁵ Avayafati'mo emine'niya ave nege nege naipe'aleti'mo alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'mo kame huno apatesiya naipemo avayafati'mo emine'niye. Agaemo aeni kayoteti'mo yagaino apategaiye. Goti'a muki lokiya'age vekamo'mo lusi kava huno aipamo leno ne'apategeno'ae'mo agaemo alopa

yuvapafi'mo aiyalateti'mo aeno latapaisigeno kola'apimo'mo anikana huno heno lamigiye.

16 Kukena'alenagi alutenagi huno agi'amo avo'mo kae male'niyana

KINI VAYA'AITE'MO YAGAINO NE'APATEYA KINI VEKAMO MAI'NENO ALA KAVA VAYA'AI ALA KAVA NE'APIMO'AE.

17 Agovana mago enisole vekamo yegemo neleya ya'ale'mo he tino mai'нено muki nama anaga'mo koku'na'mo folagate'mo halelitata nehaya nama anaga'aife'mo, Goti'a lusi ne'ya'mo alino lapamigiyana eyo.

18 Lapakaemo kini vaya'ai apakufafati'mo apame'amo nege ati vaya'aite'mo yagai'a ne'apataya vaya'ai apakufafati'mo apame'amo nege lokiya vaya'ai apakufafati'mo apame'amo nege hosi anaga'ai apakufafati'mo apame'amo nege hosile'mo fai mai'naya ati vaya'ai apakufafati'mo apame'amo nege muki vaya'amo afa'a mai'naya vayanagi kalavusi ali'ya ne'aliya vayanagi hutapa apakufafati'mo apame'amo nege apaki hane'niya vaya'ai apakufafatinagi apaki ohane'niya vaya'ai apakufafatinagi hutapa eta apame'amo negae, huno hapa pai'niye.

19 Huno hutege'nae'mo apakovana afela afugi ma mopafi kini vayanagi ati vaya'apimogi hu'a hosile'mo fai mai'niya veka'e ati vaya'apimogi'e'mo kame haesayafe'mo ali'a anupa hu'a mai'nage'na apake'nove.

20 Agaemo afela afu'e aigofe aune veka'e'mo anatafauno kalavusi huno anate'niye. Aigofe aune vekamo'mo afela afumo agi'alefe'mo aeto agufa no'agaya aune kava'mo huteno

afela afumo alagena ya'amo alite'a afela afumo aune'ae'mo mono nehaya vaya'aife'mo hogoteno humi apate'niye. Lole vekala'mo ofali'ana afa'a mai'na'ageno'ae'mo ata kotu'mo sofa yafapi'mo neleya ata kotupi'mo alino yaga auno anatale'nige'ana mai'na'ae.

²¹ Hosile'mo fai mai'niya vekamo'a avayafati'mo emine'niya naipe'aleti'mo mago vaya'mo hapae'nige'a fali'nageno nama anaga'mogimo e'a apakufafati'mo apame'amo ne'a apamu hu'nae.

20

Vani tauseni'a kafugamo yagaino apatesiya kava'mo age'niya gemae

¹ Agovana mago enisole vekamo koku'napati'mo emine'niya vekamo ayapi'mo ki'mo ive keli avayale kitale ki'e alopa seli nofi'e'mo aliteno emine'nige'na age'nove.

² Agaemo alopa nagalo'yavemo akeya'vilaga mai'niya nagalo'yavemo agi'amo Nevo'ae huno hanege mago alu agi'amo Satani'ae huno hanege hu'niya vekamo atafauno seli nofiteti'mo kino ate'nigeno vani tauseni'a kafugamo mai'niye.

³ Atafauno ive kelifi'mo alino yaga auno ateteno alagi yakino o'atesiyafe'mo loki ae maleteno kameleti'mo faleno akani male'niye. Enisole vekamo'a nagalo'yavemo'mo alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'mo apayate'mo o'alisiyafe'mo ive kelifi'mo alino yaga auno ate'nigeno maim maim ne'viyanageno vani tauseni'a kafugamo hano hutesigeno'ae'mo

aise afina'mo afa'a maisiyafe'mo hatu maeno ategaiye.

⁴ Ani kava'mo agete'nae'mo mago'e kava'mo age'novana agoti hu'a apatesaya himamu'apimo ali'naya vaya'mo siate'mo mai'nage'na apake'nove. Agovana naipeleti'mo lugo'apimo he'a hataga hu'nage'a fali'naya vaya'ai apaune'apame'amo apake'nove. Ani vaya'mogimo Goti ge'amo Yesufe'mo ava gemo hapa pai'naya'mofe'mo lugo'apimo he'a hataga hu'nae. Apakaemo afela afulefe'mo mono osuge aune'ae'mo mono osuge hute'a hapanile'e apayate'e'mo afela afumo alagena ya'amo o'ali'nae. Apakaemo afa'a maisaya ya'mo alite'a Kalaisi'e'mo vani tauseni'a kafugamo magokepi mai'ne'a yagai'a apate'naya'monanafa

⁵ mago alu vaya'mo fali'naya vaya'mo ani afina'mo he oti'nayanage'a vani tauseni'a kafugamo hano hutesige'apae'mo he tigae.

⁶ Hogoteno ago alino he tino apate'niya vaya'mo apaote vaya'amo mai'ne'a Goti aulagale'mo alagepa hu'a mai'nayanage'a afa'a apamogaga aigae. Napa tu fali kava'mo'a afa'a aeno o'apakasesige'a Goti'e Kalaisi'efe'mo mono hu'a ne'apataya vaya mai'ne'apae'mo Kalaisi'e'mo vani tauseni'a kafugamo magokepi lokae'a yagai'a apategae.

Satani'mo alino ago'ya faino atale'niya gemae

⁷ Vani tauseni'a kafugamo ago utesigeno'ae'mo enisole vekamo'a Satani'mo kalavusifati'mo hatu maeno ategaiye.

⁸ Uno muki alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'mo Gogi nofi vaya'e Megogi nofi vaya'e'mo humi apateteno kame hisayafe'mo asole vaya'mo ani kahaepamo lekana opaisuna agufa vaya'mo alino anupa huno apategaiye.

⁹ Atagu fae'a hai'a Goti'a hau'niya taonifi'mo mai'naya vaya'mo fai'a ku ai'a apate'naya'monanafa koku'napati'mo atamo emineno leno apasaga litegeno

¹⁰ Nevo'mo apayate ali'niya vekamo ata kotu'mo sofa yafapi'mo neleya ata kotupi'mo alino yaga auno atale'niye. Afela afu'e aigofe aune veka'e'mo mai'na'a kopi'mo alino yaga auno atale'niye. Apakaemo feluga'e hani'ilaga'e'mo alagi apakafu kino hano osuno apakafu kige kige hu'a maigae.

Agoti huno apatesiya kava'mo age'niya gemae

¹¹ Hutege'nae'mo agovana alopa yaveyave siamo yagaino ne'apateya vekamo sia'amo hane'nigeno mago vekamo ani siate'mo fai mai'nige'na age'nove. Ma mopa'e koku'na'e'mo ani vekamo augosamo ne'age'anae'mo anaune he'ana u'ana lageso hu'na'ae.

¹² U'na age'na apakovana fali'naya vaya'mo apaki hane'niya vayanagi apaki ohane'niya vayanagi hu'a yagaino ne'apateya vekamo sia aulagale'mo he ti'a mai'nageno muki muku'amo alino vaka leteno mago alu mukumo afa'a maisaya ya'mo ali'naya vaya'ai apaki'apimo hane'niya mukumo alino vaka le'niye. Agaemo fali'naya vaya'mogi hu'naya kava'apimo

muki asole mukufi'mo avo'mo kae male'niya kava'apilefe'mo agoti huno apate'niye.

¹³ Solovala anipi'mo fali'naya vaya'mo solovala anipati'mo he tige ki'a apate'naya vaya'mo kanolufati'mo he tige fali'nageno apakupi mafa'nemo uno ne'maiyateti'mo he tige hu'a he ti'a mai'nageno agoti huno apate'niye.

¹⁴ Goti'a nefaliya kava'e vaya'mo fali'nageno apakupi mafa'ne'amo uno ne'maiyatega'e'mo alino hano huno anate'niye. Ata kotupi'mo mai'naya kava'mo agi'amo napa tu afina'mo nefaliya kavane.

¹⁵ Mukufi'mo afa'a maisaya ya'mo ali'naya vaya'ai apaki'apimo hane'niya mukufi'mo ageteno'ae'mo apaki'apimo avo'mo kaeno o'male'nisiya vaya'mo alino ata kotupi'mo yaga auno apatale'niye.

21

Yoni'a saufa koku'na'e saufa mopa'e'mo age'niya gemae

¹ Agovana saufa koku'na'e saufa mopa'e'mo hane'nige'na age'nove. Hogote koku'na'e hogote mopa'e'mo alagi u'ana lageso hisa'ategamo hane'na'ageno solovala ani'mo hano hu'niye.

² Agovana aote taonimo saufa Yulusalemu taonimo Gotitegati'mo koku'napati'mo emine'nige'na age'nove. Ani taonimo'mo mago saufa a'mafa'nemo vele'mo maisiyafe'mo hau'nigeno alagepa kukena'e alagepa konali ya'a'e'mo alino vaiteno mai'niya a'mafa'negana huno hane'niye.

3 Yagaino ne'apateya vekamo sia'aleti'mo alopa gefati'mo ge huno'ae'mo, Ageyo, Goti'a hemenimo ma mopafi vaya'e'mo magokepi lokaeno maigiye. Agaemo apakae'e'mo magokepi lokaeno maisige'apae'mo vaya'amo maigae. Goti'a agai'amo apakae'e'mo magokepi lokaeno mai'neni Goti'apimo'mo maigiye.

4 Agaemo apaulagafati'mo muki apaunumo alagi alino laneno atalegaiye. Muki vaya'amo halate mago'e hu'a ofalige mago'e hu'a yulagefa o'aige mago'e hu'a avi'ya'mo osuge mago'e huno apakafu okige hute'a maigae. Muki kava'amo atafa kava'mogeno ago alagi hano hu'niye, huno hu'nige'na afi'nove.

5 Inagi yagaino ne'apateya siate'mo fai mai'niya vekamo'mo, Hemenimo muki ya'amo saufa ya'age'mo alo nehuve. Ani gemo lama gemo apakesa afi'a fatago hisaya agufa gemo hane'niya'mofe'mo avo'mo kao, huno naha pai'niye.

6 Naha paiteno mago'e gemo huno'ae'mo, ani gemo alagi huno hano hu'niye. Nagaemo ali'na aepa fai male'novanage'na ali'na hano hu'na atesuva vekamo mai'nove. Hogote'na mai'novanage'na hemeni'e'mo ne'mauvanage'na henaga'a'e'mo alagike'mo maiguve. Anife'mo hapau'nisiya vaya'mogimo miya ofaigafa meti ani'mo afa'a maisaya ya'mo alino ne'apamiya ani'mo afa'a fiku hefi'na apamiguve.

7 Ae'a ne'apakasaya vaya'mogimo muki ya'mo alisage'na Goti'apimo'na maisuge'apae'mo mafa'ne'nimo maigae.

8 Maigaya'monanafa vaya'aife'mo koli hute'a Goti ge'amo ne'atalaya vayanagi apakesa afi'a fatago nosaya vayanagi alagi faipa vayanagi vaya'mo ne'apamagiya vayanagi kumai kava'mo nehaya vayanagi Satani himamu'aleti'mo no'agaya agufa aune kava'mo nehaya vayanagi aigofe goti'apimogife'mo mono nehaya vayanagi muki agufa aigofe gemo nehaya vaya'mogi hu'a ata kotupi'mo sofa yafapi'mo neleya ata kotupi'mo maigae. Ata kotupi'mo maisaya kava'mo agi'amo napa tu afina'mo falisaya kavane.

Saufa Yulusalemu taonimo age'niya gemae

9 Mago enisole vekamo'mo seveni'a yuva-pafati'mo henaga'amo apamagi'niya kayo'mo havai te'niya yuvapamo ali'naya enisole vayapati'mo mago enisole vekamo'a eno'ae'mo, Sipisipi vekale'mo maisiya a kanomo ali'na kave liguvanagi eno, huno naha pai'niye.

10 Goti Aunemepi'mo naune kava'mo hu'na mai'nogeno navalelino yatala avefi'mo haino nate'nige'na mai'nogeno aote Yulusalemu taonimo Gotitegati'mo koku'napati'mo emi'ne'nigeno alino nave li'niye.

11 Ani taonifati'mo Goti ha le konali ya'amo aeno ha le'niyana mago alopa monileti'mo miya nefaiya yafa'mo agi'amo yasipamo'a aeno lata late nehaya yafakana huno alino alave alave hu'niye.

12 Lusi yatala yafa lafi kegi'yamo hane'nigeno tuolofu'a lafi kate kitamo hane'nigeno tuolofu'a enisole vaya'mogimo lafi kate kitale'mo yagai'a

mai'nae. Lafi kegi'ya kate kitale'mo tuolofu'a Isaleli nofi vaya'ai apaki'apimo avo'mo kae male'nigeno hane'niye.

¹³ Lole'e mago'e lafi kegi'ya kate kitamo yegemo haine ne'eya kotegamo hanege lole'e mago'e lafi kegi'ya kate kitamo yegemo lamino nefaleya kotegamo hanege lole'e mago'e lafi kegi'ya kate kitamo ma aupilaga hanege lole'e mago'e lafi kitamo muga aupilaga hanege huno hane'niye.

¹⁴ Yafa kegi'yamo faino ate'niya yafa'mo tuolofu'a yafa'mo hane'nigeno ani yafate'mo sipisipimo vekamo tuolofu'a apa vaya'amogi apaki'apimo avo'mo kae male'nigeno hane'niye.

¹⁵ Ani naha pai'niya enisole vekamo'a goli yafa kanipa kayoteti'mo taonifinagi lafi kegi'ya kate kitalenagi kegi'yalenagi huno maleno agege agege hisiya kayo'mo ali'niye.

¹⁶ Ani taonimo kesigana huno hane'nigeno aluga aluga atupa'amo'mo hailami salami osuno magoke aiyaya huno hane'niye. Agaemo kanipa kayoteti'mo maleno agege agege hu'nigeno yatala'amo tu tauseni fo hataleti'a kilomita hane'nigeno ani kava huno aluga aluga atupa'amo hane'nigeno ani kava huno anaga'a'e'mo hane'niye.

¹⁷ Agaemo kanipa kayoteti'mo maleno agege agege hu'nigeno yafa kegi'yamo tu hataleti'a agufa ya'mo vaya'mogi apaiyamo yatala'agana huno hane'niye.

¹⁸ Kegi'ya yafa'mo agi'amo yasipae huno hane'nigeno taoni'amo goli yafa'mo aeno lata

late nehiya goli yafateti'mo alo hu'niye.

¹⁹ Yafa kegi'yamo faino ate'niya yafate'mo lusi miyateti'mo miya nefaiya konali yafa'mo malete malete huno male'niye. Napa vanimo faino ate'niya yafa'mo agi'amo yasipaleti'mo faino ateteno napa tumo faino ate'niya yafa'mo agi'amo sapaiyaleti'mo faino ateteno napa talimo faino ate'niya yafa'mo agi'amo agetileti'mo faino ateteno napa fomo faino ate'niya yafa'mo agi'amo emalolileti'mo faino ate'niye.

²⁰ Napa faefumo faino ate'niya yafa'mo agi'amo satonikisileti'mo faino ateteno napa sigisimo faino ate'niya yafa'mo agi'amo koniliyanileti'mo faino ateteno napa sevenimo faino ate'niya yafa'mo agi'amo kalisolaitileti'mo faino ateteno napa eitimo faino ate'niya yafa'mo agi'amo pelileti'mo faino ateteno napa naenimo faino ate'niya yafa'mo agi'amo topasileti'mo faino ateteno napa tenimo faino ate'niya yafa'mo agi'amo kalisopesileti'mo faino ateteno napa levenimo faino ate'niya yafa'mo agi'amo haiyasinileti'mo faino ateteno napa tuolofumo faino ate'niya yafa'mo agi'amo ametisileti'mo faino ate'niye.

²¹ Tuolofu'a lafi kegi'ya kate kitale'mo tuolofu'a sesumo lusi miyateti'mo miya nefaiya agufa sesumo hane'niye. Magoke sesuleti'mo vaino vego hu malefa sesu yafateti'mo magoke lafi kegi'ya kate kitamo alo hu'niye. Taonifi kate'mo goli yafatetike'mo alo hu male'nigeno aeno lata late nehiya yafakana huno hane'niye.

²² Ala kava ne'mo Goti'a muki lokiya'age

veka'e aikeli sipisipi veka'e'mo aote taonifi mono nokana hu'ana mai'na'a'mofe'mo mono no'mo o'age'nove.

²³ Goti'a ha le konali ya'amo'mo aeno ha le'nigeno aikeli sipisipimo'a lamugana huno aeno ha neleya'mofe'mo yegemo'e kaimo'e'mo ae'ana ha lesa'a ali'ya'animo alagi ohane'niye.

²⁴ Taonimo'a aeno ha nelege'apae'mo alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'mogimo aeno ha neleya yate'mo umenitata hugae. Ma mopafi vaya'aite'mo yagai'a nel'apataya kini vaya'mogimo taonifi'mo konali ya'apimo alini'a egae.

²⁵ Muki afina'mo alagi hani osugiya'mofe'mo lafi kegi'ya kate kitamo alagi yaki maleno maiteno magoke afina'mo kitamo alagi okigiye.

²⁶ Alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'ai konali ya'api'e kagemi ya'api'e'mo alini hai'a taonifi'mo malegae.

²⁷ O'ani'ya fai'nisiya ya'mo ani taonifi'mo ohanegaiye. Apavagage hisiya kava'mo nehaya vaya'mofi aigofe gemo nehaya vaya'mofi hu'a ohaigaya'monanafa afa'a maisaya ya'mo ali'nisaya vaya'ai apaki'apimo mukufi'mo avo'mo kae male'niya vaya'age'mo haigae.

22

Afa'a ne'maiya ya'mo alino ne'apamiya ani'e yosa'efe'mo anava gemo hu'niya gemae

¹⁻² Inagi enisole vekamo'a afa'a ne'maiya ya'mo alino ne'apamiya ani'mo alopa ani'mo uno nelamiya ani'mo'a aeno lata late'age'mo

nehiya ani'mo alino nave li'niye. Ani ani'mo Goti'a yagaino ne'apateya sia'afati'e aikeli sipisipimo'a yagaino ne'apateya sia'afati'e'mo emineno alopa ka'mo taoni folagapi'mo hane'niya kate'mo lami'niye. Nelamiya ani'mo aluga aluga ani agi'nale'mo afa'a ne'maiya ya'mo alino ne'apamiya yosamo hanege hanege huno hane'nenno magoke kafugafi'mo tuolofu'a afina'mo muki kai'a'e kai'a'e'mo alagamo ne'ae. Yosa haita'amo'mo alu kotega alu kotegamo mai'naya vaya'mo alino hapageno apatesiyafe'mo hane'niye.

³ Goti'a mago hosu yafe'mo ohau'nisiya ya'mo alagi ohanegaiye. Goti'a yagaino ne'apateya sia'a'e aikeli sipisipimo'a yagaino ne'apateya sia'a'e'mo taonifi'mo hane'nisige'apae'mo Goti ali'ya'amo ne'aliya vaya'amogimo Gotife'mo mono hugae.

⁴ Apakaemo Goti augosafi'mo ne'agesageno'ae'mo agi'amo hapanile'mo avo'mo kaegaiye.

⁵ Halate mago'e huno hani osugiye. Ala kava ne'mo Goti'a ha le ya'mo alino apamigiya'mofe'mo lamumo'mo aeno ha neleya ya'mo alagi ohanegaiye. Apakaemo yagaime yagaime u'a yagai'a hano osu'a maigae.

⁶ Inagi enisole vekamo'a, Mani geleti'mo apakesa afi'a fatago hisaya gemo lama gemo hane'niye. Ala kava ne'mo Goti'a agaetegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya apaote vaya'amogimo ge'amo hapa paisayafe'mo enisole veka'amo alino ate'nigeno emine'niye. Goti'a ali'ya'amo ne'aliya vaya'amogimo

malage huno afole aisiya kava'mo alino apave lisiyafe'mo alino ate'nigeno emine'niye, huno naha pai'niye.

⁷ Afiyo, Aise afina'mo utesige'na emi'negauve. Mani mukufi'mo avo'mo kae male'niya gemo aune gemo akame nehaya vaya'mo Goti aulagale'mo alagepa hu'a mai'nayanage'a afa'a apamogaga aigae, huno hu'niye.

⁸ Nagaemo Yoni'namo ani gemo afite'nae'mo ani kava'mo age'nove. Afige agege hute'nae'mo agaefe'mo mono hisuvafe'mo alino nave li'niya enisole vekamo aiyafi'mo nago'ya fai'na asagau'na ai'nova'monanafa

⁹ agaemo, afa'a ato. Nagaemo kagae'e'mo ali'ya'amo ne'alua veka'ala'mo mai'no'ae. Nagaemo konagakamogimogi Gotitegati gemo alini e'a ae'a hakalo hu'a hapa nepaiya vayanagi muki vaya'mogimo mani mukufi'mo hane'niya gemo afite'a akame nehaya vayanagi hu'na apafalu'apimo'namo mai'nova'mofe'mo ali'ya'amo ne'aluna vaya'mo mai'none. Gotifeke'mo mono huvo.

¹⁰ Ago afole aisiya afina'mo hogo nehaya'mofe'mo mani gemo mukufi'mo avo'mo kae male'nana gemo aeka ati okaege'apao agegayanagi.

¹¹ Hosu kava'mo nehaya vaya'mo afa'a apatale'nege'apao ani hosu kava'mo mago'e hu'a hu'a maiyo. O'ani'ya kava'mo nehaya vaya'mo afa'a apatale'nege'apao ani o'ani'ya kava'mo mago'e hu'a hu'a maiyo. Alagepa kava'mo nehaya vaya'mo afa'a apatale'nege'apao ani alagepa kava'mo mago'e hu'a hu'a maiyo.

Apaote kava'mo nehaya vaya'mo afa'a apatale'nege'apao ani apaote kava'mo mago'e hu'a hu'a maiyo, huno naha pai'niye.

¹² Afiyo, aise afina'mo utesige'na emi'negauve. Nagaemo miya'apimo alini'na emi'ne'na muki vaya'amogimo hu'naya kava'apilefe'mo ali'na apamiguve.

¹³ Nagaemo ali'na aepa fai male'novanage'na ali'na hano hu'na atesuva vekamo mai'nove. Hogote'na mai'ne'na hemeni'e'mo ne'mauvanage'na henaga'a'e'mo alagi maisuva vekamo mai'nove. Ali'na aepa fai'na ne'atova vekamo mai'ne'nae'mo ali'na hano hu'na ne'atova vekamo mai'nove.

¹⁴ Goti'a ma kava hiyo, ina kava osiyo, huno hu'niya gemo akame nehaya vaya'mogimo Goti aulagale'mo alagepa hu'a mai'nayanage'a afa'a apamogaga aite'a taoni lafi kateti'mo kipapi'mo fale'a hai'a afa'a ne'maiya ya'mo alino ne'apamiya yosa alagamo negae.

¹⁵ Negaya'monanafa kalagana vayanagi Satani himamu'aleti'mo no'agaya aeto agufa aune kava'mo nehaya vayanagi kumai kava'mo nehaya vayanagi vaya'mo ne'apamagiya vayanagi aigofe goti'apimogife'mo mono nehaya vayanagi muki vaya'mogimo aigofe kavafe'mo hapau'nige'apae'mo aigofe gemo nehaya vayanagi hu'a ani taonimo malagamo maigae.

¹⁶ Nagaemo Yesu'namo siosi'afi siosi'afi'mo mai'naya vaya'aife'mo mani gemo hapa paisiyafe'mo enisole veka'nimo ali'na ate'nogeno emine'niye. Nagaemo Nevini hafu'ya'agana hu'na maige aginago'amo maige

hu'na mai'ne'na netepi'mo lusi kava huno aeno ha neleya kanefikana hu'na mai'nove, hu'na ha pai'nogeno hapa pai'niye.

17 Goti Auneme'amo'e sipisipi vekale'mo maisiya a kanomo'e'mo, Ne'eyo, hu'ana neha'ae. Ani gemo afi'nisaya vaya'mogimo, ne'eyo, hu'a hiyo. Anife'mo lapau'nisiya vaya'mogimo ne'eyo, hu'a nehae. Hapau'nisiya vaya'mogimo afa'a ne'maiya ya'mo alino ne'apamiya ani'mo fiku ali'a negae, huno hapa pai'niye.

18 Nagaemo Yesu'namo muki vaya'mogi mani mukufati'mo aune gemo ne'afiya vaya'aife'mo, ehetafiye, hu'na lokiya gemo nehuve. Mago vaya'amogimo mani ge'e mago alu ge'e'mo ali'a magokepi lokae'a malesageno'ae'mo Goti'a mani mukufi'mo ago ava gemo hu'niya agufa kayoteti'mo apamagigiye.

19 Mago vaya'amogimo mani mukufati'mo mago gemo ali'a atale'nisageno'ae'mo Goti'a hetama'apimo alino atalesige'a aote taonifi'mo hai'a o'mai'a afa'a ne'maiya ya'mo alino ne'apamiya yosa alagamo o'negae. Ani taoni'e yosa'efe'mo anava gemo mani mukufi'mo hane'niye.

20 Ani kavafe'mo ava gemo hu'na hapa nepauva vekamo'namo, He, hu'na, aise afina'mo utesige'na emi'negauve, hu'na hapa pai'nove, huno hapa pai'nige'a, He, lama ge. Ala kava ne'mo Yesugamo emikeno, hu'a ha pai'nae.

21 Ala kava netimo Yesu'a muki'amogitapamo fiku lapa maeno lapamino. He lama ge.

lxxxv

Saufa Kotalake Gemae
The New Testament and Portions of the Old
Testament in the Keyagana Language of Papua New
Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Keyagana long
Niugini

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Keyagana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

dec78c50-71b7-5d19-97bf-bf625abcf44